

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Освітня програма	34511 Початкова освіта. Дошкільна освіта
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	013 Початкова освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34511
Назва ОП	Початкова освіта. Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гаврілова Людмила Гаврилівна, Цихмейструк Оксана Миколаївна, Кузнецова Галина Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.06.2020 р. – 17.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%9B%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%A1%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%B>

Програма візиту експертної групи <https://fpo.udpu.edu.ua/images/2020/06/14/program.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Підстав для схвалення рішення у відмові акредитації ОП немає. Під час проведення дистанційної акредитації робота здійснювалася відповідно до узгодженої програми візиту, на всі зустрічі з ЕГ під'єдналися всі учасники акредитаційної процедури. Програма реалізується відповідно до основної мети, завдань, місії та візії Університету, постійно переглядається та удосконалюється згідно з порадами різних стейкхолдерів. Структура ОП, її цілі, ПРН у цілому відповідають критерієві В. ОП, особливо 2019 р., передбачає фундаментальну теоретичну та практичну підготовку здобувачів освіти з обох галузевих складників з оперттям на вимоги Концепції НУШ; ґрунтується на взаємозв'язку системи дошкільної та початкової освіти. Освітній процес за ОП здійснюється потужним науково-педагогічним колективом кафедр факультету Початкової освіти і Дошкільної та спеціальної освіти. Серед викладачів – автор підручників, робочих зошитів з Математики для 1, 2 класів, посібників «Учителю на допомогу» (проф. Комар О.А), розроблених на засадах НУШ. Упроваджується перехід на дистанційне навчання засобами ЕОС Moodle, що згодом дасть змогу запровадити змішане навчання; здійснюється внутрішня сертифікація курсів дистанційного навчання, що відповідає сучасним тенденціям цифрової модернізації освіти, й організації освітнього процесу в умовах карантину зокрема. Матеріально-технічна база Університету, навчально-методичне, інформаційне забезпечення, соціально-психологічний супровід, вільний доступ учасників освітнього процесу до інфраструктури ЗВО, ступінь забезпечення якості освіти, популяризації академічної доброчесності, створення доброзичливої атмосфери освітньої комунікації, формування життєво необхідних соціальних навичок дають змогу здійснювати підготовку фахівця бакалаврату як кваліфікованого вчителя початкових класів, вихователя дітей дошкільного віку. Недоліки, зауваження видаються такими, що можуть бути виправлені в робочому порядку ближчим часом. Під час співбесід гарант програми та керівництво Університету засвідчили повне розуміння зазначених ЕГ недоліків, рекомендацій та прагнення усунути їх.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Прагнення УДПУ модернізувати цілі, зміст ОП відповідно до тих змін, що відбуваються в галузі 012 ДО, 013 ПО, на ринку педагогічної праці. Активне залучення стейкхолдерів до перегляду, удосконалення цілей, ПРН ОП. «Фокус» ОП базується на обґрунтованому поєднанні особливостей двох предметних сфер діяльності, що забезпечує наступність змісту дошкільної та початкової освіти в умовах НУШ, створенні ІК освітнього середовища (Moodle) як основи взаємозв'язку очної та дистанційної форм навчання; регіональному аспекті забезпечення фахівцями початкової та дошкільної освітніх ланок. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 013 ПО. В умовах відсутності стандарту з 013 ПО та 012 ДО у змісті ПРН враховано вимоги 7 КР НРК, які забезпечуються всіма нормативними ОК та частково вибірковими. Студенти мають можливість вибрати ОК з інших ОП (що повною мірою реалізовано в НП 2019 р.). ЗВО організовує і проводить практичну підготовку здобувачів у тісній співпраці з роботодавцями. Процедура конкурсного відбору викладачів є прозорою та зрозумілою, їх викладацька майстерність стимулюється, створено умови для закордонного стажування та навчання. Студенти мають змогу навчатися за дистанційними технологіями. Освітнє середовище, ОК ОП спрямовані на формування спектру соціальних навичок. Критерії оцінювання є зрозумілими, обсяг самостійної роботи дає змогу опанувати зміст ОК. Розроблені та розміщені у вільному доступі для здобувачів вищої освіти за ОП РПНД. Розроблено чіткі правила прийому, і на навчання за ОП зокрема. Програми вступних випробувань належно оприлюднені. За ОП здійснюється прийом за кошти держави. Кафедри, які забезпечують реалізацію ОП, мають потужний науковий потенціал. Викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі освіта/педагогіка, їх висока професійна майстерність стимулюється ЗВО. Університет успішно здійснює диджиталізацію освітнього процесу відповідно до викликів часу, має добре оснащено матеріально-технічну базу (діють лабораторії «Модернізація початкової освіти», інклюзивної освіти тощо), створюються умови для вступу, навчання й проживання осіб з особливими освітніми потребами (пандуси, таблички Брайля). Студенти забезпечуються харчуванням, місцями в гуртожитках. Налагоджено роботу з попередження булінгу, виникнення конфліктних ситуацій. Ефективно працюють підрозділи, які розробляють нормативну базу, зміст анкет, здійснюють опитування, узагальнюють результати та оприлюднюють на сайті. Розроблено нормативні документи з популяризації та додержання академічної доброчесності, які є основою формування якості освітньої культури, до цього процесу активно долучається студентське самоврядування. Перевірка наукових текстів здійснюється системами Unichesk, Anti-Plagiarism. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО. Більшість необхідних документів, що регулюють освітній процес за ОП, оприлюднено на сайті Університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Варто переглянути формулювання мети ОП 2017 р. та ОП 2019 р., ПРН відповідно до НРК, затвердженої у 2011 р., та відповідно до змін, ухвалених у 2019 р. Визначити форми співпраці із стейкхолдерами. У галузевому контексті ОП врахувати науково-дослідницький компонент, що значно розширить дескриптори ПРН «уміння/навички». Передбачити в ОП виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи як форми підсумкової атестації. Узяти до уваги досвід аналогічних ОП закордону. Узгодити в ОП (розділ 2) та НП структурування освітніх компонент за напрямками, зміни відобразити в СЛС ОП 2019. Узгодити кількість кредитів ОП та НП, обсяг практичної підготовки збільшити відповідно до вимог Концепції розвитку педагогічної освіти. Забезпечити досягнення всіх ПРН шляхом включення інтегрованих курсів (із ДО та ПО) до переліку ОК чи проаналізувати змогу об'єднання окремих методик ПО. Передбачити в циклі загальної підготовки серед переліку обов'язкових ОК Філософію з метою глибшого досягнення ПРН, які корелюють із ЗК. Упорядкувати процедуру обрання студентами ВК, розробити порядок оформлення ІНПС. Збільшити кількість кредитів на вивчення іноземних мов як основи поліпшення міжнародної академічної мобільності, підвищення рівня готовності до складання вступного іспиту до магістратури; розв'язання проблеми навчання поліетнічного населення. Матеріально стимулювати працю керівників практики від баз, залучати професіоналів-практиків до викладання на ОП, до оцінювання результатів державної атестації. На сайті ЗВО уточнити інформацію щодо термінів вступної кампанії (абітурієнт-вступник; ОКР- ОС; ДЗО – ЗДО; надання освітніх послуг – провадження освітньої діяльності тощо). Рубрика сайту «Освітні програми» містить інформацію лише «про перелік спеціальностей за ступенями», що не дає можливості здобувачам освіти повною мірою зорієнтуватися з питань вступу за спеціальностями та ОП. Простежується обмежене коло дій правил визнання результатів навчання, здобутих в інших навчальних установах, за неформальною освітою. Незначний контингент студентів, популяризація ОП спонукає до запровадження мотиваційного листа, розроблення силабусів ОК, розширення компетентностей здобувачів через сертифіковані дистанційні курси (EdEra, Всеосвіта, Prometheus), неформальну освіту, розширення міжнародної мобільності, запровадження інтерактивних форм і методів навчання, покращення консультативної підтримки студентів із вивчення ОК, запровадження практик опитування з виникнення конфліктних ситуацій під час контролю ЯО. Варто оновити нормативи конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, передбачити критерії публікування у періодичних виданнях баз Scopus або Web of Science, міжнародних стажувань. Для визначення рівня задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти за ОП опитування проводити в межах ОП. Проект оновленої ОП, змін до неї оприлюднювати не пізніше як за місяць до їх розгляду, таблицю пропозицій – протягом одного тижня після закінчення громадського обговорення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ у процесі акредитації мала змогу проаналізувати три ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» за 2016 р., 2017 р., 2019 р. Зі слів гаранта (Роєнко Л.М), декана ФПО (Якимчук Б.А.), цілі і зміст ОП, яка акредитується (2017 р.), ОП, удосконаленої у 2019 р., «спроєктовано на надання освітніх та наукових послуг, системне формування загальних здатностей та фахових компетентностей, спрямованих на підготовку фахівців у сфері освітньої діяльності за спеціальностями 013 Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта», на розвиток умінь передбачати професійні виклики та розв'язувати нестандартні професійні проблеми та завдання різних рівнів складності. Цілі ОП перегукуються з місією та стратегічними орієнтирами університету, що відображено в Концепції його розвитку (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%20%D0%A3%D0%94%D0%9F%D0%A3/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%A3%D0%94%D0%9F%D0%A3%20%D0%B4%D0%BE%202020.pdf>); з інтегральною компетентністю НРК (зі змінами, унесеними постановою КМУ №509 від 12.06.19 р.). Дивним є те, що мета (цілі) та інтегральна компетентність ОП 2017 р. та ОП 2019 р. є ідентичними, сформульованими згідно з НРК, схваленою постановою КМУ №509 від 12.06.19 р. «Фокус» ОП базується на обґрунтованому поєднанні особливостей двох предметних сфер діяльності, що забезпечує наступність змісту дошкільної та початкової освіти в умовах НУШ, неперервність розвитку особистості учасників освітнього процесу; створенні інформаційно-комунікаційного освітнього середовища як основи взаємозв'язку очної та дистанційної форм навчання; регіональному аспекті забезпечення фахівцями початкової та дошкільної освітніх ланок. ЕГ зосередила увагу й на тому, що в УДПУ паралельно функціонує ОП «Дошкільна освіта. Початкова освіта» (схвалена вченою радою ЗВО 29.08.2017р.) (<https://fdo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Doshkilna-osvita.-Pochatkova-osvita.pdf>), цілі й унікальність якої більшою мірою відображають предметну сферу діяльності галузі знань 012 Дошкільна освіта, що пояснюється фокусуванням ОП, де початкова освіта визначається як спеціалізація. З огляду на

це всі фахові компетентності цієї ОП, на відміну від ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта», спрямовані на формування здатностей майбутнього вихователя працювати з «дітьми раннього та дошкільного віку» (с.5-6 ОП «Дошкільна освіта. Початкова освіта»).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз витягів із протоколів, наданих додатково на запит ЕГ, результатів онлайн-зустрічей засвідчили, що до обговорення ОП було долучено стейкхолдерів: академічну спільноту кафедр факультету Початкової освіти (витяги із протоколів засідання кафедр №9 від 13.03.16 р.; №9 від 05.04.2016 р.; №10 від 21.04.2016 р.; № 11 від 20.05.2016 р.; № 9 від 13.04.2017 р.; №9 від 13.03.2019 р.; №10 від 25.04.2019 р.; №10 від 16.05.2019 р.), де обговорювалися мета, зміст ОП, надавалися пропозиції щодо висвітлення проєкту ОП 2016 р. на сайті університету для обговорення; рекомендувалися та схвалювалися пропозиції про «детальніше виділення організаційних форм та технології навчання; внесення змін до інтегральної компетентності, ПРН, до робочих програм ОК»; пропонувано започаткувати інтегрований курс «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»», «Здоров'язберезувальні технології в закладах освіти», «Основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти» та врахувати запити роботодавців щодо збільшення кредитів із педагогічної практики в ЗДО; уведення до НП курсу «Виховні технології в закладах дошкільної та середньої освіти»; - студентське самоврядування (прот. № 10 від 15.05.17 р., №9 від 25.04.19 р.), на засідання якого було запрошено декана факультету Якимчука Б.А., гаранта ОП (2017р.), розглядалися питання: переформулювання мети ОПП, розширення форм контролю, зміни до ПРН; урахування пропозицій студентів щодо збільшення обсягу кредитів із педпрактики у ЗДО, вилучення ОК «Методика образотворчого мистецтва», який дублює курс «Мистецтво з методикою викладання»; - науково-методичну комісію ФПО (прот. № 4 від 27.04.2016 р.; №4 від 27.04.17 р.; №12 від 15.06.2019 р), яка за результатами обговорення змісту ОП із стейкхолдерами схвалювала рішення щодо подання ОП на затвердження на вченій раді ФПО освіти; - учена рада ФПО (прот. №12 від 02.06.16 р.; №10 від 23.05.19 р.), яка аналізувала внесені зміни до ОП, рекомендувала розглянути ОПП на засіданні НМР ЗВО. - науково-методичну раду УДПУ ім.П.Тичини (прот. №9 від 15.06.16 р.; №12 від 21.06.16 р.; №12 від 15.06.2019 р.), яка розглядала пропозиції кафедр, роботодавців, студентського самоврядування щодо мети, змісту, ПРН ОП. - учену раду УДПУ ім. П. Тичини (прот. №15 від 13.06.17р.), де було затверджено ОП. Учасні роботодавців, учителів, вихователів у засіданнях різних структурних підрозділів ЗВО, де обговорювалися ОП, не простежено. Однак онлайн-зустрічі із роботодавцями (Слупіцька О., директор Родниківської ЗОШ І-ІІІ ст., Шелепко Г., директор Уманської ЗОШ І-ІІІ ст. №8; Дудник Н., завідувач ДНЗ №12 м.Умані; Мовчан Н., директор Дмитрушківської ЗОШ І-ІІІ ст.; Мовчан Г., директор Уманського НВК №10) засвідчили, що їх повідомляли про перегляд ОП, дослухалися до їхніх думок щодо введення ОК, спрямованих на посилення практичної підготовки фахівців, організації освітнього процесу на засадах діяльнісного підходу, збільшення кредитів на практичну підготовку студентів у ЗДО.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У цілому цілі ОП та ПРН визначено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальностей, ринку праці та галузевого контексту, оскільки ОП передбачає фундаментальну теоретичну підготовку з обох галузевих складників, поглиблену практичну підготовку зі спеціальності 013 Початкова освіта (ОП 2016; ОП 2017), посилення практичної підготовки з галузі 012 Дошкільна освіта (ОП 2019), підготовку фахівців до роботи з дітьми з особливими потребами, що простежується в удосконаленні формування ПРН 6-14. Зміст ОП відповідає таким напрямам, як гуманізація, адаптація до нових умов навчання, ґрунтується на взаємозв'язку системи дошкільної та початкової освіти (ПРН 5, 6,12, 14). Проте не повною мірою в галузевому контексті ОП 2017 р., 2019 р. ураховано науково-дослідницький компонент, про що свідчить зміст ЗК, ФК та ПРН. Під час укладання, перегляду ОП до уваги взято досвід вітчизняних програм за спеціальністю 013 Початкова освіта, зокрема Херсонського державного університету, Тернопільського НППЦ імені В. Гнатюка, Київського університету імені Б. Грінченка, зокрема щодо формулювання ПРН, ЗК, ФК за визначеним напрямом компетентності (предметна, здоров'язберезувальна, інклюзивна тощо). Однак доробок вітчизняних ОП спеціальності 012 Дошкільна освіта до уваги не брався. За словами декана ФПО (Якимчук Б.А.), в Університеті здійснюється вивчення зарубіжного досвіду укладання аналогічних програм, зокрема академії Яна Длугоша в м.Ченстохові (Республіка Польща), Поморської Академії в м.Слупськ та інших. Зазначимо, що під час формування нової редакції ОП (2019 р.) лишився не врахованим регіональний складник, зокрема його поліетнічність, що вимагає формування певних ПРН, пов'язаних з особливостями роботи вчителя початкових класів, вихователя ЗДО у полілінгвальному середовищі, та включення до змісту ОП відповідних ОК (іноземних мов). Стейкхолдери засвідчили, що студенти на рівні підготовки до проходження педагогічних практик у закладах освіти регіону, з огляду на це їм надається змога працевлаштуватися. Дудник Н., завідувач ДНЗ №12 м. Умані, засвідчила, що ефективним є працевлаштування випускників на посаду вихователя дітей саме старшого дошкільного віку, оскільки фахівці знають особливості підготовки дітей до навчання в початковій школі. На думку ЕГ, ОК, ВК (ОК 05, 12, 15, 19, 26, 36, 37, 38; ВК 02, 08, 15, 16, 20, 27) ОПП, розробленої у 2019 р., сформульовані ПРН (1, 4, 7, 8, 9 тощо), дають змогу розширити сферу працевлаштування випускників у регіоні відповідно до НКП ДК 003:2010, а саме: 2340 Учитель (асистент) спеціалізованих навчальних класів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандартів вищої освіти за спеціальностями 013 Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта за першим (бакалаврським рівнем) не затверджено. ОП, що акредитується (2017 р.), ОП, за якою здійснювався набір здобувачів освіти у 2019 р., відповідають вимогам НРК за шостим/сьомим рівнем, нормам і положенням, що визначають сумарні державні вимоги до фахівця в неперервній освітній системі галузей «Дошкільна освіта – Початкова освіта» зі сформованими ПРН. Змістове наповнення програмних результатів навчання ОП відображено в Матриці відповідності ОП, що акредитується. ЕГ встановлено, що в ОП, зокрема 2019 р., ураховано вимоги НУШ, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою КМУ № 688 від 24.07.2019 (зі змінами) та Базового компоненту дошкільної освіти (постанова КМУ від 22.05.2012 р.), ЗУ «Про дошкільну освіту» (зі змінами). З огляду на це знаннявий компонент здобувачів ОП представлений ПРН 1, 2, 3, 4 та розкритий повною мірою. Уміння /навички відображено у ПРН 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Уважаємо за потрібне передбачити у змісті ПРН формування науково-дослідницьких умінь і навичок. Дескриптор «комунікація» простежуємо у ПРН13, 14, проте гадаємо, що зміст їх варто спрямувати й на формування іншомовної компетентності, яка реалізуватиметься ОК 03 (9 кредитів) та можливими ВК, передбаченими в ОПП. Це дасть змогу зорієнтувати ОП на регіональний полілінгвостічний простір. Компонент відповідальності та автономії представлено у ПРН 18, 19.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

«Фокус» ОП базується на обґрунтованому поєднанні особливостей двох предметних сфер діяльності, що забезпечує наступність змісту дошкільної та початкової освіти в умовах НУШ, неперервність розвитку особистості учасників освітнього процесу; створенні інформаційно-комунікаційного освітнього середовища як основи взаємозв'язку очної та дистанційної форм навчання; регіональному аспекті забезпечення фахівцями початкової та дошкільної освітніх ланок. Прагнення ЗВО переглядати ОП щорічно відповідно до тенденцій ринку праці та галузевого контексту сфери діяльності, при цьому, переглядалися й уточнювалися ПРН, які формуються як основними, так і вибічковими ОК. Урахування у сформульованих ПРН вимог 7 кваліфікаційного рівня НРК в умовах відсутності стандарту з 013 Початкова освіта та 012 Дошкільна освіта. ОП, особливо 2019 р., передбачає фундаментальну теоретичну та практичну підготовку здобувачів освіти з обох галузевих складників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Простежуємо такі недоліки: - цілі ОП 2017 та ОП 2019 є ідентичними й компаративно збігаються з формулюванням інтегральної компетентності, сформульованими відповідно до НРК у 2019 р.; - проектів освітніх програм, які обговорювалися, на сайті університету не висвітлено; - у 18 витягах із протоколів засідань кафедр факультету, НМК факультету ПО, ради ФПО, де відображено генезу ОП 2016, 2017, 2019 років, не простежується участі роботодавців, учителів початкових класів, вихователів; немає рецензій, відгуків роботодавців щодо цілей, змісту ОП, додано лише відгуки на роботу вихователів ЗДО, учителів початкових класів, які є випускниками УДПУ; - до обговорення цілей, змісту ОП не повною мірою долучалися кафедри факультету Дошкільної та спеціальної освіти, які безпосередньо залучені до її реалізації; - завдання ОП бажано виконувати у більш активному науково-дослідницькому середовищі (студенти за термін навчання виконують три курсові роботи, на які передбачено лише по 1 кредиту; не пишуть випускової бакалаврської роботи, оскільки вона передбачена лише НП); - більш глибокого вивчення потребує досвід аналогічних ОП закордону; - недостатнє врахування у ПРН регіонального контексту, зокрема полілінгвостічності навчального, науково-дослідницького складника, що відображав би дескриптори «уміння, навички». Рекомендації: - переглянути формулювання мети ОП 2017 р. та ОП 2019 р., ПРН відповідно до НРК, затвердженої у 2011 р., та відповідно до змін, схвалених у 2019 р; - визначити форми співпраці із стейкхолдерами (долучення до роботи засідань кафедр, НМК ФПО, ученої ради ФПО; створення ради стейкхолдерів тощо); - у галузевому контексті ОП урахувати науково-дослідницький компонент, що значно розширить дескриптори ПРН «уміння/навички»; - передбачити в ОП виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи, що сприятиме формуванню ПРН аналізувати, систематизувати, узагальнювати результати наукових досліджень у сфері початкової та дошкільної освіти, методики навчання дисциплін; оцінювати результати власних досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій; - узяти до уваги досвід дії аналогічних ОП закордону як основу реалізації заходів із міжнародної академічної мобільності (відповідно до укладених угод, інших заходів, зазначених у самоаналізі (с.12)); - урахувати полілінгвостічні регіональні особливості підготовки майбутніх фахівців за ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Редакція ОП 2019 засвідчує прагнення УДПУ до обґрунтованих змін, що відповідають тенденціям галузі, вимогам ринку праці. Заслугує схвалення системна взаємодія із стейкхолдерами щодо удосконалення ОП (збільшення кредитів на педагогічну практику, включення до переліку методичних ОК, організація освітнього процесу на засадах діяльнісного підходу тощо). Під час трансформації ОП помітна скерованість її змісту на НУШ. З огляду на це виявлені недоліки видаються такими, що можуть бути усунуті ближчим часом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП (2017 р.) становить 240 кредитів, що відповідає ч.4 ст.5 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг вибіркових дисциплін становить 60 кредитів (25%), що відповідає п.15 ч.1.ст.62 ЗУ «Про вищу освіту»; обсяг практичної підготовки (навчальна (психолого-педагогічна), практика в літніх оздоровчих таборах, педагогічна практика в початковій школі, практика в ЗДО за навчальним планом 2016 р. та 2017 р.) становить 21 кредит (менше 10%), що не повною мірою відповідає вимогам р.2.5 Концепції розвитку педагогічної освіти, затвердженої наказом МОН України №776 від 16.07.18 р. У навчальному плані 2019 р. обсяг практики збільшено до 10 % (24 кредитів), додано 3 кредити на навчальну практику в ЗДО, проте це також недостатній обсяг. Порівняння обсягів кредитів ОП та НП засвідчило наявність певних, можливо технічних, помилок. В ОП 2017 р. кількість кредитів вибіркових дисциплін складає 61 кредит, проте в НП – 60 кредитів. Обсяг ОП 2019 нараховує 250 кредитів – у НП все впорядковано до 240.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ намагалася простежити еволюцію ОП та НП 2016, 2017 та 2019 рр. Зміст ОП (2017 р.) структурований на ОК (153 кредити), ВК (60 кредитів), Практику (21 кредит) та Атестацію (6 кредитів). НП конкретизує зміст Оп, серед обов'язкових дисциплін виокремлено цикл загальної підготовки (гуманітарна й фундаментальна) та цикл професійної підготовки (психолого-педагогічна й науково-предметна). Незрозумілою є логіка поділу дисциплін циклу професійної підготовки, оскільки до обох підциклів входять методики навчання дисциплін. СЛСх ОП не повною мірою унаочнює логіку взаємозв'язку ОК за семестрами. Очевидно, що це призвело до часової неузгодженості між виконанням курсових робіт та проходженням практик: КР виконуються раніше, ніж студенти проходять практику: курсова з фахових методик ДО – 6 сем., практика в ЗДО – 7 сем.; курсова з методик ПО – 7 сем., практика в школі – 8 сем. В ОП, НП 2019 послідовність написання КР передує термінам проходження практик, що відображено і в СЛС. У НП 2019 р. також простежується певне порушення логіки розподілу дисциплін: ОК Технологічна освітня галузь з МН, Інтегрований курс «Мистецтво» з МН увійшли до циклу загального циклу фундаментальної підготовки. Реалізація ВК розпочинається з 3 сем. У 2016 році вибіркові ОК були згруповані у два блоки. В ОП 2017 року ВК перестали групуватись, але вибір був обмежений кількістю в кожному семестрі: в 3-му – є змога обрати 4 ОК із 6; у 4-му – 3 із 6; у 5-му – 4 із 6; у 6-му – 4 із 7; у 7-му – 3 із 4-х; у 8-му надано лише 2 ОК у вибірковому блоці без можливості вибору. У 7 – 8 семестрах принцип вільного вибору практично не реалізований. ОП 2019 р. змінила підхід до вибірковості: дисципліни згруповані попарно і студенти мають змогу обирати одну із двох. Проте в деяких семестрах вибірковість є умовною: у 5-му та 6-му сем. можна вибрати лише 1 ОК із 2-х. Уважаємо недоліком також перенесення певної кількості фахових дисциплін до ВК: Основи педагогічної майстерності (передбачає формування ЗК 6, ЗК 8, ФК 3 та досягнення ПРН 9 та ПРН 19), Дитяча література (ЗК 2, ПРН 5, ПРН 18), Трудове навчання з практикумом (ЗК 1, ПРН 4), Методика навчання фізичної культури в ПШ (ЗК 11, ФК 4, ПРН 16) тощо, що може спричинити несформованість відповідних ЗК та недосягнення ПРН. Окрім цього, виникають питання щодо ОК загальної підготовки, оскільки курси Вікова фізіологія, шкільна гігієна з основами медичних знань (передбачає оволодіння ЗК 11, ПРН 19), Основи екології (ЗК 1, ПРН 18), Філософія (ЗК 2, ПРН 18), Політична та соціологічна науки (ЗК 5, ЗК 7, ПРН 18) віднесені до вибіркових і певні ЗК та ПРН, а також низка soft skills (навички критичного мислення, відповідальності, гнучкості та ін.) можуть бути нереалізовані. В ОП, що акредитується не достатньо забезпечено опанування ЗК 4, оскільки на вивчення іноземної мови передбачено лише 9 кред. (1-2 семестри). Вивчати іноз.мови більш глибоко продемонстровано і бажанням самих студентів ФПО (опитування: <https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 013 Початкова освіта. Аналіз ОП та НП 2017 засвідчив, що більшість ОК циклів загальної та професійної підготовки (загалом 15) зорієнтовані на спеціальність 013 Початкова освіта: ФП1.2.03 Інформаційно-комунікаційні технології в галузі початкової освіти, ФП1.2.07 Вступ до спеціальності, ФП1.2.12 Педагогічні технології в початковій школі, ФП1.2.13 Організація і управління у початковій освіті; ППП2.1.04 Методика навчання іноземної мови, ППП2.1.05 Методика навчання інформатики в початковій школі, ППП2.1.06 Методика навчання освітньої галузі «Природознавство»; НПП2.2.01 Методика навчання української мови, НПП2.2.02 Методика навчання літературного читання, НПП2.2.03 Методика навчання письма, НПП2.2.05 Методика навчання освітньої галузі «Математика», НПП2.2.06 Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство», НПП2.2.07 Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», НПП2.2.08 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво», НПП2.2.12 Курсова робота з методик ПО. На формування РН спеціальності 012 ДО зорієнтовані лише 6 ОК: ФП1.2.04 Основи природознавства, ФП1.2.09 Дошкільна педагогіка, ФП1.2.11 Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта», ППП2.1.07 Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень, НПП2.2.09 Навчання і виховання в різновікових групах, НПП2.2.11 Курсова робота з фахових методик ДО. Частина ОК кожної спеціальності винесена до вибіркових: ВВ3.3.01 Вікова фізіологія, шкільна гігієна з основами медичних знань, ВВ3.3.03 Дитяча література, ВВ3.3.09 Трудове навчання з практикумом, ВВ3.3.12 Основи педагогічної майстерності, ВВ3.3.15 Культура мовлення, ВВ3.3.20 Робота педагога в позашкільних навчальних закладах, ВВ3.3.24 Методика навчання російської мови, ВВ3.3.25 Методика навчання образотворчого мистецтва (8 ОК спеціальності 013), ВВ3.3.21 Методика ознайомлення дітей з природою, ВВ3.3.22 Дошкільна лінгводидактика, ВВ3.3.27 Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва (3 ОК спеціальності 012). Отже, ЕГ відзначає нерівномірний розподіл кредитів на вивчення обов'язкових ОК спеціальностей 013 (68 кредитів ЕCTS) та 012 (25 кредитів ЕCTS); певна частина ФК та ПРН кожної спеціальності досягається вивченням вибіркових ОК. У НП 2019 року зберігається приблизно теж співвідношення ОК кожної спеціальності, за умови вирівнюванні кредитів на практичну підготовку.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Обсяг ОК вільного вибору становить 60 кредитів (25 %), що відповідає п.15 ст.62 ЗУ «Про вищу освіту». Вибір ОК студентами здійснюється відповідно до Положення про європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, п. 4.7 (2015 р., <https://bitly.su/Bb7Y7KOA>), Положення про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2020 р., <https://bitly.su/KwWnLp>). В останньому Положенні передбачено порядок формування і вибору дисциплін, чітко прописано методичне забезпечення організації вибору здобувачем навчальної дисципліни, зазначено випадки, коли здобувачеві ВО може бути відмовлено в реалізації його вибору. ЗВО розроблено форму ІНПС (деканом надіслано зразок). Проте, зустрічі зі студентами даної ОП та студентським самоврядуванням довели, що процедура формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти поки що не відпрацьована. Більшість студентів вважають ІНПС індивідуальним графіком навчання, вони не змогли впевнено пояснити, як відбувається вибір дисциплін, тим більше, що в окремі семестри це здійснити складно (у 7-му семестрі пропонується обрати 3 із 4-х; у 8-му взагалі 2 із 2-х). У ЗВО не розроблено нормативів, які б регулювали порядок укладання, оформлення ІНПС.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практику організовано згідно з Положенням про організацію практик в УДПУ ім.П.Тичини (денної та заочної форми навчання) <https://bitly.su/dJ8MU99B>. Обсяг практичної підготовки в ОП 2017 р. становить 21 кредит, із них: 3 кредити – навчальна (психолого-педагогічна практика), 3 кредити – практика в літніх оздоровчих таборах, 9 кредитів – педагогічна практика в початковій школі, 6 кредитів – педагогічна практика в закладах ДО. В ОП 2019 р. кількість кредитів практичної підготовки збільшується до 24 та змінено її види: 3 кредити – навчальна практика в ЗДО, 3 кредити – навчальна практика в початковій школі, 3 кредити – практика в літніх оздоровчих таборах, 6 кредитів – виробнича практика в ЗДО, 9 кредитів – виробнича практика в початковій школі. З базами практик (школами та ЗДО) укладено договори, які можна знайти на сайті Університету <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>. Гарантом ОП надано програми практик, зокрема посібник «Педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах» (2009), навчально-методичні посібники «Педагогічна практика» різних авторів, видані 2004 р., 2012 р. та 2015 р., в яких представлено наскрізні програми практичної підготовки, Методичні рекомендації до організації педагогічної практики студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта (2018); навчально-методичний посібник «Педагогічний супровід практичної підготовки студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта» (2020). Ці навчально-методичні розробки забезпечують організацію та проведення всіх видів практик. У звіті-самоаналізі зазначено, що практики в школі спрямовані на формування переважної більшості ПРН: 3, 6 – 17, 19. У процесі зустрічей з відповідними фокус-групами було переглянуто відео про бази практик, проведено бесіди з керівником відділу практик університету О. В. Гнатюк, керівництвом ЗЗСО та ЗДО (О. І. Слупіцька, директор Родниківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені Т.Г. Шевченка; Г. А. Шелепко, директор Уманської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 8; Н. А. Дудник, завідувач дошкільного навчального закладу ясла-садок комбінованого типу № 12; Н. І. Мовчан, директор Дмитрушківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів; Г. П. Молчан, директор Уманського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №10 – Медична гімназія»).стейкхолдери відзначили, що вони були залучені до обговорення певних питань організації та проведення практик. Думки роботодавців було враховано

під час перегляду ОП, про що свідчать надані гарантом витяги з протоколів засідань ради ФПО, науково-методичної комісії ФПО. Також було відзначено високий рівень підготовки студентів до практики. Отже, практика організовується і проводиться на високому рівні. Було з'ясовано, що керівники практики від шкіл та ЗДО не отримують платні, проте під час онлайн-зустрічі головний бухгалтер УДПУ запевнила, що оплата керівникам практик вже введена в кошторис на наступний навчальний рік.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Цілі, завдання та зміст ОП забезпечують набуття здобувачами освіти soft skills. Аналіз РПНД ОП з Педагогіки, Вступу до спеціальності, Методики виховної роботи, Психології тощо засвідчує формування таких соціальних навичок, як от: лідерство, відповідальність, робота в команді, гнучкість, психологічна стабільність тощо. ОК методичного змісту спрямовані на розвиток комунікативних навичок роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку, організацію дитиноцентрованого освітнього середовища, що передбачено Концепцією НУШ. Відзначимо особливу роль Практичної підготовки для формування соціальних навичок, зокрема навичок вибудувати успішну професійну траєкторію. Однак, деякі ОК, а саме: Філософія, Політична та соціологічна науки, Конфліктологія, Основи педагогічної майстерності, які забезпечують сформованість навичок критичного мислення, емоційної стабільності, етичної поведінки, вміння «керувати» аудиторією, винесені до вибіркової частини навчального плану ОП, що може привести до обмеженого формування soft skills. Зустрічі з академічним персоналом та студентами продемонстрували залучення тренінгових форм, ділових ігор для відпрацювання соціальних навичок. На сайті Університету зазначено, що 12. 02. 2020 р. було проведено регіональний круглий стіл «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: “soft skills” крізь призму психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу учасників освітнього процесу» (<https://bitly.su/8AW8ewWm>). Обговорення питань розвитку соціальних навичок відбувалося у форматі партнерської співпраці професорсько-викладацького колективу УДПУ, керівників і фахівців відділів освіти Уманської міської ради та райдержадміністрації, Управління праці та соціального захисту населення, студентської молоді. Аналіз плану виховної роботи факультету (<https://bitly.su/p5eyi>) дозволив підтвердити важливий чинник формування соціальних навичок, пов'язаний із періодичною діагностикою (опитування, анкетування) соціально-психологічної адаптованості студентів, рівня тривожності, міжособистісних і міжгрупових відносин, рівня мотиваційної сфери, наявності кризових ситуацій в житті студента тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Через відсутність відповідного професійного стандарту розробники ОП орієнтувалися на Національну рамку кваліфікацій (6-7 рівень).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП загалом дає змогу здобувачам освіти досягти цілей та програмних результатів навчання, що визначено нормативними документами з організації освітнього процесу, зокрема Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (<https://bitly.su/7l38>), де визначено нормативну кількість залікових одиниць на один навчальний рік – 60 кредитів ЄКТС; обсяг одного кредиту складає 30 год. Основна кількість дисциплін розрахована на 3-4 кредити ЄКТС, збільшення кредитів у кожному конкретному випадку можна аргументовано пояснити: 8 кредитів на Математику, 6 кредитів на опанування Сучасної української мови з практикумом, які доповнює ОК Українська мова за професійним спрямуванням (3 кредити) зрозумілі, оскільки це базові дисципліни професійної підготовки за ОП Початкова освіта. ОК Дошкільна педагогіка, Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта» мають по 5 кредитів, що скоріш за все пов'язано з перевагою в навчальному плані ОК з початкової освіти. Збільшено кредити на вивчення фахових методик ПО (7 – на методику навчання української мови, 6 – на методику ОГ «Математика»), а також на педагогіку (8 кредитів), що зрозуміло в умовах педагогічної ОП. Практична підготовка у НП 2017 року має 21 кредит з нерівномірним розподілом практик у ЗЗСО та ЗДО, у НП 2019 року кредити практичної підготовки збільшено до 24-х та кількість практик з ПО та ДО вирівняно. На Атестацію відведено 6 кредитів. ЕГ вважає недостатнім виділення на написання курсової роботи 1 кредиту, а також відсутність написання бакалаврської роботи, що впливає на рівень формування наукового складника професійної підготовки фахівців за ОП, що акредитується. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, становить не менше 1/3 та не більше 2/3 загального навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Завдання самостійної роботи виконуються й контролюються ІОС «Moodle». Опитування, проведені Центром ЗФСУЯОД та розміщені на сайті ЗВО (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikholderiv>), засвідчують дефіцит часу в студентів на виконання самостійної роботи (43,8% - узагальнений показник по ЗВО, 48, 4% опитаних студентів ФПО).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОП не передбачено дуальну форму освіти, для її реалізації поки що не відпрацьовано нормативно-правову базу. Проте тісний зв'язок академічного персоналу, який забезпечує ОП із закладами дошкільної та початкової освіти, запрошення студентів випускних курсів до поєднання навчання з педагогічною діяльністю створює передумови для реалізації дуальної форми освіти в перспективі.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Аналіз ОП, НП 2016, 2017 та 2019 рр. засвідчує поступове вдосконалення ОП. Здобувачі вищої освіти мають змогу обрати навчальні дисципліни з інших ОПП (що повною мірою реалізовано в НП 2019 р.). Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 013 Початкова освіта.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліки: - простежується неузгодження в ОП (розділ 2) НП, СЛС структурування освітніх компонент за напрямками (гуманітарний, фундаментальний, психолого-педагогічний тощо), зміни відобразити в структурно-логічній схемі ОП 2019; - обсяг практичної підготовки не повною мірою відповідає вимогам Концепції розвитку педагогічної освіти; - часова неузгодженість між виконанням курсових робіт та проходженням практик; простежується дефіцит часу на виконання самостійної роботи; - недостатньо реалізовано принцип вибору дисциплін; не повною мірою відпрацьовано процедури інформування здобувачів про зміст дисциплін перед вибором (зазвичай пропонується лише перелік дисциплін, окрім цього, є обмеження, спричинені малою кількістю студентів у групах); для ознайомлення студентів із вибірковими ОК пропонується лише РПНД, що для студентів лише ускладнює вибір; - недостатнє забезпечення опанування іншомовної комунікативної компетентності; - досягнення окремих ПРН (ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 9) кожної спеціальності здійснюється шляхом опанування ВК (ВВЗ.3.01, ВВЗ.3.03, ВВЗ.3.09, ВВЗ.3.12, ВВЗ.3.15, ВВЗ.3.20, ВВЗ.3.25, ВВЗ.3.21, ВВЗ.3.22, ВВЗ.3.27); - непропорційний розподіл кредитів щодо опанування ОК спеціальностей 013 та 012; - матеріально не стимулюється реальна робота вчителів, вихователів у процесі залучення їх до практичної підготовки майбутніх фахівців; Рекомендовано: - узгодити в ОП (розділ 2) та НП структурування освітніх компонент за напрямками, зміни відобразити в структурно-логічній схемі ОП 2019; - узгодити кількість кредитів ОП та НП (ліквідувати технічні огріхи), обсяг практичної підготовки збільшити відповідно до вимог Концепції розвитку педагогічної освіти; - узгодити часову послідовність виконання курсових робіт та проходження практик, вивчити проблему дефіциту часу на виконання здобувачами освіти самостійної роботи; - забезпечити досягнення всіх ПРН шляхом запровадження інтегрованих курсів (із ДО та ПО) до переліку ОК чи проаналізувати змогу об'єднання окремих методик ПО (наприклад, методик вивчення ОГ «Природознавство» і «Суспільствознавство»); - передбачити в циклі загальної підготовки (гуманітарний напрям) серед переліку обов'язкових ОК Філософію з метою глибшого досягнення ПРН, які корелюють із ЗК; - переглянути перелік вибіркових дисциплін ОК, спрямованих на формування ФК та ПРН, передбачити ОК, спрямовані на формування soft skills; - упорядкувати процедуру обрання студентами ВК, розробити порядок оформлення ІНПС; - збільшити кількість кредитів на вивчення іноземних мов як основи поліпшення міжнародної академічної мобільності, підвищення рівня готовності до складання вступного іспиту до магістратури; розв'язання проблеми навчання поліетнічного населення; - матеріально стимулювати працю керівників практики від баз; - оновити програму практики в літніх оздоровчих таборах та наскрізну програму практики ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП за другим критерієм має недоліки, які не є критичними й можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до УДПУ ім. П. Тичини за ОС «Бакалавр» розроблено відповідно до Умов прийому на навчання до ЗВО України, затверджених МОН України. Правила чіткі, зрозумілі, не містять дискримінаційних положень, вчасно розроблені й оприлюднені на офіційному сайті (<https://udpu.edu.ua/vstup/pravyula-pryiomu>), є доступними для вступників. Простежуються зміни, затверджені в установленому порядку, що вносилися до змісту Правил прийому відповідно до наказів, розпоряджень МОН України. Зі слів відповідальних секретарів приймальної комісії Університету (Бербець В., Тацієнко В.), вступ здійснювався за спеціальностями 013 Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта, а на другому курсі студенти переводилися на ОП, перевагу під час вступу надавали спеціальності 012 Дошкільна освіта. Правила прийому містять інформацію (с.7-8) щодо вступу на навчання за спеціальностями 01 «Освіта/Педагогіка» для осіб, які укладають угоду про відпрацювання не менше трьох років у сільській місцевості або селищі міського типу (відповідно до постанови КМУ № 417 від 30.05.2018 р.); інформацію для осіб, які проживають на тимчасово окупованій території (квота 2, с.6; п.2.4, с. 10). Особам із особливими потребами Університет забезпечує умови для проживання під час складання вступних іспитів, проходження співбесіди. Студенти ОП мають спроможність здобувати освіту за державні кошти, на засадах пільгового державного кредиту. На сайті Університету розміщено нормативні документи, що врегульовують вступну кампанію, зокрема «Порядок оцінювання вступних іспитів, випробувань та інших форм контролю навчальних досягнень вступників при вступі на денну та заочну форми навчання у 2020 році», Положення «Про роботу комісії по проведенню співбесіди з вступниками ...» (<https://udpu.edu.ua/vstup/normatyvni-dokumenty>). На думку ЕГ, на сайті навчального закладу потребує уточнення інформація про здійснення прийому на навчання, а саме: рубрику «Абітурієнту» доречно перейменувати, оскільки слово «абітурієнт» не функціонує в чинному доступ до освіти. Означена лексема простежується і в усіх Програмах вступних випробувань, розміщених на сайті ЗВО. Рубрика «Освітні програми» містить інформацію лише «про перелік спеціальностей за ступенями», що не дає можливості здобувачам освіти повною мірою зорієнтуватися з питань вступу за спеціальностями та освітніми програмами. Означене засвідчила онлайн-зустріч із студентами (Мошняга Я., Сидоренко М., студенти I курсу, не змогли пояснити, на яку ОП вступали у 2019 році). ЕГ радить узяти до уваги Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої», схваленого ВРУ 18.12.2019 р., щодо подання вступниками на ОП мотиваційного листа.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ за спеціальністю 013 Початкова освіта оголошується за кошти державного бюджету та фізичних/юридичних осіб. У процесі онлайн-бесід із відповідальними секретарями приймальної комісії, гарантом ОП встановлено, що у відомостях СО (Таблиця 5 «Інформація про контингент здобувачів на ОП станом на 1 жовтня...» (с.2)) у показниках щодо кількості вступників допущено технічні огріхи (зараховано на навчання 125 осіб, із них 69 – на денну форму, 56 – на заочну). За роки прийому на навчання (2016-2019р.р.) ОП обрали 49 осіб. Динаміки збільшення обсягів обрання ОП не простежується: 2016-2017 н.р. – 13 осіб, 2017-2018 н.р. – 16 здобувачів; 2018-2019 н.р. – 5 осіб; 2019-2020 н.р. – 15 студентів, що потребує посилення профорієнтаційної роботи, запровадження мотиваційного листа під час вступу. Правила Прийому на спеціальність 013 Початкова освіта для вступників за ОС Бакалавр (на основі ПЗСО) у 2017 р. та 2019 р. передбачали урахування одних і тих сертифікатів ЗНО, однак із різними коефіцієнтами: з української мови (0,4/0,3), історії України (0,3/0,3), математики (0,3/0,2), біології (0,3/0,2). Змінилася й вага атестата про ПЗСО з 0,2 на 0,1. Така пріоритетність, визначена коефіцієнтами, відповідає специфіці ОП. Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі – 100. Програми вступних випробувань, які складаються в Університеті за ОС «Бакалавр» ОП, є доступними на сайті закладу (<https://udpu.edu.ua/vstup/prohramy-vstupnykh-viprobuvan>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти, урегульовується положеннями «Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (затверджено протоколом ученої ради університету №12 від 21.06.2016р.), «Про порядок перерахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» (затверджено протоколом ученої ради університету №13 від 20.10.2014р.) (<https://udpu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu#navchalno-metodychna-dokumentatsiia>). Останнє положення визначає правила перерахування результатів навчання для осіб, які перевелися з інших ЗВО, виявили бажання навчатися на наступному освітньому рівні; після завершення академічної відпустки; поновилися. У Положенні простежуються чіткі й зрозумілі правила здійснення процедури перерахування результатів навчання здобувачів освіти. Однак, на думку ЕГ, означений документ потребує оновлення з огляду на зміни в законодавстві (ЗУ «Про вищу освіту», ЗУ «Про освіту» тощо), а відтак, і на зміни в освітньому тезаурусі (заклад вищої освіти; освітні ступені, результати навчання тощо), що є основою формування освітньої академічної культури. Перегляду потребує й Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність...». Заяв від студентів ОП щодо визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, не надходило.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ переконалася, що в університеті діє чіткий механізм визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті відповідно до Тимчасового порядку визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті в УДПУ. (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Згідно з Положенням «визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених на ОП (окрім вибіркового дисциплін). Під час онлайн-зустрічі зі студентами з'ясовано, що вони проінформовані про змогу здобувати освіту неформально, однак не повною мірою розуміють сутність цієї освіти та процедури її організації. Практики визнання результатів за ОП не було. Водночас, визнання результатів спостерігається в межах окремих дисциплін, наприклад, «Інноваційно-комунікаційні технології навчання в галузі початкової освіти». Здобувачі освіти також мають змогу підвищити свій професійний рівень у Лабораторії модернізації початкової школи. Бажано започаткувати практику зарахування дистанційних курсів із підготовки вчителів початкових класів на платформах EdEra, Всеосвіта (<https://www.ed-era.com/courses/>), Prometheus (<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>), що підтверджуватиметься відповідними сертифікатами. Долучити до неформальної освіти стейкхолдерів (https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+PPK101+2020_T1/about).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В УДПУ ім.П.Тичини розроблено чіткі й зрозумілі правила прийому, і на навчання за ОП зокрема. Програми вступних випробувань для вступу на навчання за ОП належно оприлюднені. У правилах враховано особливості вступу осіб, які тимчасово проживають на окупованій території, інтереси вступників з особливими потребами. Здійснюється прийом за державним замовленням, пільговими державними кредитами. В Університеті розроблено зрозумілу нормативну базу щодо правил визнання результатів навчання, здобутих поза межами цього навчального закладу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліки: - на сайті ЗВО (номінування рубрик, зміст програм вступних випробувань, положення) потребує уточнення інформація, пов'язана з термінами вступної кампанії, які було уточнено чинним законодавством (абітурієнт-вступник; ОКР- ОС; дошкільний навчальний заклад – заклад дошкільної освіти; надання освітніх послуг – провадження освітньої діяльності тощо); - рубрика сайту «Освітні програми» містить інформацію лише «про перелік спеціальностей за ступенями», що не дає можливості здобувачам освіти повною мірою зорієнтуватися з питань вступу за спеціальностями та освітніми програми; - простежується обмежене коло дії правил визнання результатів навчання, здобутих в інших навчальних установах, за неформальною освітою. Рекомендуємо: - оновити на сайті Університету зміст інформації щодо вступної кампанії відповідно до функціонального тезаурусу в законодавчій освітній сфері; - оновити зміст нормативних документів з правил визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти; - з метою орієнтації випускників ЗЗСО на роботу вчителя, збільшення контингенту студентів за ОП запроваджувати під час вступної кампанії мотиваційний лист. - надати змогу студентам не лише поновлюватися чи переводитися на навчання з інших ЗВО, а й брати участь у різних видах академічної мобільності, розширювати компетентності та ПРН через сертифіковані дистанційні курси (EdEra, Всеосвіта, Prometheus), неформальну освіту; долучати до неформальної освіти стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У цілому освітня програма відповідає третьому критерієві оцінювання якості, проте має недоліки, які можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз Положень «Про організацію освітнього процесу» (<https://bitly.su/7l38>), «Про освітні програми» (<https://bitly.su/ZSPsZhNv>), «Про забезпечення якості освітньої діяльності...» (<https://bitly.su/CjCgMQ>), РПНД ОП, онлайн-бесіди засвідчили, що основними формами і видами організації освітнього процесу є: навчальні заняття (лекції, практичні, лабораторні, семінарські), практика, контрольні заходи, самостійна робота. НП ОП 2017 р. передбачає 2372 аудит.год., з них: 856 лекц., 246 – практич., 980 – семінари, 290 – лабораторні; 4018 год. (63 %) відведено на самостійну роботу. У НП ОП 2019 р. збільшено кількість аудит. год. до 2880 (лекц. до 914, практич. до 678 годин, лаборат. до 368 год.; проте зменшено кільк. год. на семінари до 928), на самостійну роботу – до 3420 (54,3 %). Аналіз РПНД з обов'язкових ОК доводить, що в них загалом дотримано відповідність НП щодо форм проведення занять, зазначені методи навчання сприяють формуванню ПРН. Проте значна кільк. аудит., зокрема лекц. занять, засвідчує перевагу теоретичних методів навчання, послуговування традиційними. Так, для опанування методик пропонуються переважно словесні (розповідь, бесіда тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні (розв'язування задач/творчих завдань), репродуктивні, частково-пошуковий метод, складання графічних схем, інтерактивні методи навчання, які майже повністю дублюються (Табл.3 СО). Залучення ІК (цифрових) технологій, сучасних методів наочності із використанням мультимедіа, урізноманітнення інтерактивних методів не передбачено. На ФПО проводяться опитування студентів щодо рівня задоволеності освітнім процесом, сформованістю ПРН (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>), що підтверджено онлайн-зустрічами. Про більше запровадження в освітній процес нетрадиційних форм навчання (прес-конференція, бліц-ігри, тренінги тощо) свідчать і результати означених опитувань. Зустріч з роботодавцями засвідчила, що їх цілком задовольняє зміст ОП, вони схильні думки щодо активного запровадження в освітній процес «діяльнісного підходу на засадах інтерактивних форм і методів навчання» (Шелепко Г.). Це підтверджено і змістом рецензій на ОП роботодавців (Н. Дудник, Г. Шелепко). Студентоцентризований підхід на засадах академічної свободи, як засвідчили онлайн-опитування студентів, простежується у виборі тем курсових робіт, класу та закладу освіти для проходження навчально-виховної практики; участі в наукових гуртках та конференціях. Ефективним є змішане навчання (безпосередня та опосередкована форма взаємодії студентів та викладачів) в організації освітнього процесу на ОП, що ґрунтується на запровадженні ЕОС Moodle (<https://dls.udpu.edu.ua/>). ЕОС мала можливість переглянути структуру та зміст сертифікованого дистанційного курсу «ІКТ в галузі початкової освіти». Було продемонстровано форми і методи навчання, контролю, використані в курсі, які повністю забезпечують реалізацію ПРН. Основу ЕОС Moodle є змога реалізувати на базах практики.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Основною формою інформування здобувачів вищої освіти про освітні компоненти є РПНД, висвітлені на сайті (<https://bitly.su/Dn52>). Силабуси розробляються. Як засвідчили студенти під час онлайн-зустрічі, інформування щодо цілей, змісту та ПРН, форм контролю та критеріїв оцінювання обов'язкових ОК здійснюється на першому занятті. Процедура ознайомлення з вибірковими дисциплінами ще не відпрацьована остаточно, студентам пропонується лише перелік дисциплін для вибору в кожному семестрі (представлено на сайті факультету (<https://fpo.udpu.edu.ua/2019-2020-denna-bakalavr/>), що наразі є недоліком. Ступінь ознайомлення здобувачів освіти з цілями ОП аналізується ЦЗФСУАОД, про що свідчать опитування, висвітлені на сайті ЗВО (анкети «Якість надання освітніх послуг», «Студент про якість викладання» <https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>). 38, 8 % студентів (17 із 44), які навчаються на ФПО і взяли участь в анкетуванні, засвідчили часткову ознайомленість; що спонукає до розроблення й впровадження інших форм інформування студентів про освітній процес (силабуси, інформаційні семінари тощо).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Важливим складником організації освітнього процесу є науково-дослідна робота викладачів та студентів, насамперед, написання курсових робіт. З орієнтовною тематикою курсових здобувачі вищої освіти ознайомлюються завчасно, обирають наукового керівника, можуть запропонувати власну тему дослідження. Здобувачі бакалаврського рівня вищої освіти ОП Початкова освіта. Дошкільна освіта пишуть три курсові роботи: з педагогіки або психології (4 семестр), з фахових методик дошкільної освіти (6 семестр), з методик початкової освіти (7 семестр). Науково-дослідницький складник професійної підготовки фахівців за акредитованою ОП реалізується під час організації та проведення наукових конференцій, про що говорили представники академічного персоналу кафедри. Також надано матеріали (програми та збірники тез) Всеукраїнської студентської Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку освіти XXI століття» (06-07.12.2018), Всеукраїнської студентської Інтернет-конференції «Навчально – виховний процес початкової школи: досвід, проблеми, перспективи» (18-19.04.2019), Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Інновації в освіті: здобутки та перспективи» (11.10.2019) та ін. За участі студентів ОП видається збірник «FOLIA COMENIANA : вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського», щорічний збірник студентських наукових робіт «Інноваційні педагогічні

технології в загальноосвітній школі: теорія та практика». Щорічно проводиться Всеукраїнська наукова конференція молодих науковців та студентів «Наука. Освіта. Молодь», матеріали якої розміщено на сайті (<https://bitly.su/H3MJ6UqF>; <https://bitly.su/IZ6Qalk>; <https://bitly.su/BaGbWS>). Здобувачі активно залучаються до написання наукових статей, зокрібно студентка 4 курсу Курдюкова І., яка завершує навчання за ОП, є авторкою 8 статей в наукових збірниках університету, надалі планує активно займатися науково-дослідницькою роботою. ЕГ зазначає недостатню вагу наукової роботи в ОП: на кожну курсову роботу відведено лише 1 кредит, написання бакалаврської роботи передбачено у НП 2016, 2017, 2019 рр., але не включено її до переліку ОК ОП як форми державної атестації, з огляду на що студенти не виконують бакалаврського наукового дослідження. Це відображається і на ПРН: лише ПРН 18 (Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій) частково спрямований на науково-дослідну діяльність здобувачів вищої освіти.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Положеннями «Про організацію освітнього процесу...» (<https://bitly.su/7l38>), «Про освітні програми» (<https://bitly.su/ZSPsZhNv>), «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://bitly.su/CjCgMQ>) викладачами кафедр, які забезпечують реалізацію ОП, постійно оновлюється зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Зміст ОП обговорюється на засіданнях кафедр, ради факультету, засіданнях науково-методичної комісії факультету (витяги із протоколів кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі: № 10 від 21.04.2016; № 9 від 13.04.2017 р.; № 10 від 25.04.2019 р.; протоколу № 10 засідання ради факультету від 23.05.2019 р.; протоколу № 12 засідання науково-методичної комісії факультету початкової освіти від 15.06.2019 р. та ін.). Основні зміни в ОП дотичні введення до змісту робочих програм професійно зорієнтованих дисциплін концептуальних положень Нової української школи, обговорення професійного стандарту вчителя початкових класів, ознайомлення з новими вимогами стандарту вищої освіти галузі знань 012 Дошкільна освіта. Врахування названих інновацій засвідчують поступові оновлення навчальних планів. Здобувачі вищої освіти, які навчаються на акредитованій ОП, долучаються до роботи в науково-дослідницькій лабораторії «Модернізації початкової освіти», обладнаній відповідно до вимог НУШ (керівник – д.п.н., професор О. А. Комар), Науково-методичного центру інноваційних освітніх технологій (керівник – кандидат педагогічних наук, професор Г. І. Коберник). Діяльність названих підрозділів, зокрема проведення тренінгів для студентів та курсів підвищення кваліфікації вчителів, спрямована на формування професійних та особистісних якостей учителя ХХІ століття, компетентного, готового до участі в інноваційних процесах української освіти. Викладачі, які забезпечують реалізацію ОП, активно залучені до цифровізації освітнього процесу, що набуло особливої актуальності під час карантину через пандемію COVID-19. В університеті працює система дистанційного навчання Moodle, діяльність якої ґрунтується на підставі Положень «Про центр дистанційного навчання» (<https://bitly.su/EgbGvw>), «Про сертифікацію електронних навчальних курсів, розміщених у системі дистанційного навчання» (<https://bitly.su/oTap5J7q>). Обов'язкові та вибіркові компоненти ОП на 90% забезпечені відповідними дистанційними курсами (на сторінці ОП в системі Moodle представлено 50 курсів; <https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/index.php?categoryid=267>, більшість із яких було оновлено під час запровадження картини, багато курсів сертифіковані, що засвідчено онлайн-зустрічками, наданими ЕГ сертифікатами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна діяльність університету затверджена Концепцією інтернаціоналізації на 2020 – 2025 рр. (<https://bitly.su/yvD9>), орієнтованою на інтернаціоналізацію навчання, викладання та наукової діяльності. Як засвідчила під час онлайн-зустрічі завідувач відділу науково-технічного розвитку та Європейської інтеграції Л. В. Логіна, учасники освітнього процесу даної ОП співпрацюють з Польським культурно-освітнім центром (<https://pkos.udpu.edu.ua/>), зокрема залучаються до програм академічної мобільності. Так, у 2019 р. студентка Н. Алексеева навчалася в Поморській Академії м. Слупську (Польща). Дві студентки 1 курсу даної ОП, а саме В. Беззубко та М. Сидоренко, мали їхати у березні 2020 р. до Державної вищої школи професійної освіти ім. Я. А. Коменського (м. Лешно, Польща) за програмою кредитної академічної мобільності (завадив карантин). Студенти вмотивовані до міжнародної академічної мобільності, лише варто активніше долучати їх до вивчення іноземних мов, і польської, англійської зокрема. Низка викладачів пройшла міжнародні стажування: доктор пед. наук, проф. О. А. Комар в Академії ім. Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща) у 2017р.; кандидат псих. наук, доц., декан ФПО Б. А. Якимчук у Ризькому міжнародному університеті «ISMA» (Латвія) в 2019 р.; канд. пед. наук Н. Коломієць у Вищій школі в Прзеворску (Польща) у 2019 р.; ст. викл. О. Люок брала участь у спільному міжнародному проєкті Південно-Східного Університету Норвегії та НПУ ім. М. Драгоманова, що засвідчено наданими ЕГ сертифікатами. Для інтернаціоналізації наукової діяльності в локальній мережі Університету відкрито доступ до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus, що стимулює НПП до міжнародної наукової комунікації. В ОП (розділ 9. Академічна мобільність) йдеться про реалізацію програми подвійного диплома й зазначено низку університетів Європи, з якими укладено договори: Університет в м. Порту (Португалія), Тракійський університет в м. Стара Загора (Болгарія) та ін. Проте конкретних відомостей щодо реалізації зазначених програм на акредитованій ОП немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

- упровадження технологій змішаного навчання, перехід на дистанційне навчання засобами ЕОС Moodle, сертифікація курсів дистанційного навчання, що відповідає сучасним тенденціям цифрової модернізації освіти, й організації освітнього процесу в умовах карантину зокрема; - постійне оновлення ОП з урахуванням Концепції НУШ, Державного стандарту початкової освіти, уведення до змісту проєкту ОП 2020 р. положень стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня; - є умови щодо залучення до освітнього дистанційного середовища Moodle, створеного у ЗВО, бази практик як основи для запровадження змішаного навчання у ЗВО та ЗЗСО;

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недоліки: - перевага під час проведення ауд. занять теоретичного навчання та традиційних методів; - недостатня вага науково-дослідного складника ОП; - недостатній рівень володіння учасниками освітнього процесу іноземними мовами, що є перешкодою для ширшої реалізації програм академічної мобільності; Рекомендації - запроваджувати інтерактивні форми і методи організації освітнього процесу; використовувати потенціал загальноуніверситетської науково-дослідної лабораторії «В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття» для опанування й впровадження новітніх педагогічних технологій; - збільшити кількість кредитів на курсові роботи; включити до переліку ОК ОП бакалаврську роботу як форму складання державної атестації, що посилить формування ПРН 18; ЗК 3; сприятиме формуванню науково-дослідницької компетентності; - розробити силябуси дисциплін як рекламні «дорожні карти» з метою глибшого ознайомлення здобувачів освіти зі змістом ОП; - збільшити кількість кредитів на вивчення іноземних мов як підґрунтя інтернаціоналізації освітнього процесу; - розробити за укладеними угодами з міжнародної співпраці конкретні заходи з реалізації програм подвійних дипломів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Процес навчання і викладання на ОП у цілому забезпечує досягнення цілей і ПРН. Означені недоліки визначають напрями подальшого удосконалення ОП, на яку здійснюватиметься прийом у 2020 р.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до Положення про європейську кредитно-трансферну систему навчання в УДПУ основними формами контрольних заходів є поточний, рубіжний (модульний), семестровий та підсумковий контроль. (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>). Поточне оцінювання студентів, проміжні заходи контролю відображено в академічному журналі групи. Модульний контроль включає підсумок балів за відповіді на семінарських, практичних та лабораторних заняттях, творчі, самостійні роботи та індивідуально-дослідні завдання. Якщо дисципліну вивчають протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначають в установленому порядку в межах 100-бальної шкали, а підсумкову – як середньозважену оцінку. Формами семестрового контролю є екзамени та заліки. Підсумковий контроль відбувається у формі державної атестації випускного кваліфікаційного екзамену з педагогіки і окремих методик початкової освіти або захисту випускної кваліфікаційної роботи. Зі слів здобувачів освіти, вони ознайомлені з критеріями оцінювання, формами контролю та можливістю перенесення результатів неформальної освіти за окремі освітні компоненти. У витягу з протоколу №9 від 13 квітня 2017 р. засідання кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі УДПУ йдеться про розширення видів контролю. Результати опитування з якості викладання свідчать, що із 81 осіб, які навчаються на ФПО, 51 особа зазначили тести як найбільш оптимальний спосіб оцінювання знань, умінь та навичок, а 41 особа надала перевагу співбесіді, 32 студенти наголосили на творчій роботі (<https://cutt.ly/8igfT6D>). Професор О.А. Комар зазначила зручність проходження тестування студентами, які працевлаштовані за фахом. Результати узагальненої семестрової успішності виставляються в академічний журнал, залікові книжки, залікові та екзаменаційні відомості, індивідуальний навчальний план студента. Допускається перескладання екзаменів, заліків відповідно до встановлених у положенні «Про організацію освітнього процесу» норм (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>). Підсумки проведення ректорського тестування у I семестрі 2019-2020 році засвідчують

високий рівень абсолютної успішності (98,6%) та достатній рівень якісної успішності (58,3%) серед 74 студентів ФПО (<https://cutt.ly/qi9gkzfz>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта не розроблено. ЗВО для встановлення рівня сформованості ПРН, фахових і загальних здатностей у процесі опанування змісту ОП визначив такі форми атестації: випускний кваліфікаційний екзамен з педагогіки і окремих методик початкової освіти або захист випускної кваліфікаційної роботи; випускний екзамен з дошкільної освіти. Аналіз ОП 2016, 2017, 2019 рр., навчальних планів, робочих навчальних планів засвідчив, що здобувачі освіти складають кваліфікаційний екзамен з педагогіки і окремих методик та екзамен з дошкільної освіти, однак не виконують кваліфікаційної бакалаврської роботи, передбаченої НП за вибором. ЕГ радить включити до переліку ОК ОП 2020 бакалаврську роботу.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

З'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, регламентуються документами: Положеннями "Про організацію освітнього процесу ...", "Про організацію практик", "Про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій", "Про порядок перерахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці", "Про порядок створення та організаційної роботи екзаменаційної комісії", "Правила призначення стипендій студентам, аспірантам і докторантам" (<https://udpu.edu.ua/pro-universityet/dokumenty>). ЕГ з'ясовано, що інформація про критерії оцінювання під час поточного контролю, перелік питань та приклади типових завдань вносяться до РПНД, доводиться до відома студентів на початку навчального семестру (<https://fpo.udpu.edu.ua/roboshirogramurochatkova-osvita-doshkilna-osvita-bakalavr>). Зустріч зі студентами підтвердила їх обізнаність із документами, порядком повторного проходження контрольних заходів. ЕГ з'ясовала, що оцінювання практичної підготовки відбувається у формі диференційованого заліку. Оскільки практична підготовка набула наскрізного статусу, рекомендуємо оцінювати у формі екзамену. Опитування студентів ФПО висвітлює, що із 81 респондента 58 відзначають, що викладачі об'єктивно оцінюють рівень знань та вмінь під час проведення різних форм контролю (<https://cutt.ly/Gi9PxNy>). Підсумковий семестровий контроль проводиться згідно з графіком сесії, затвердженим деканом (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/navchannia/p>). З огляду на складну епідеміологічну ситуацію, складання випускних екзаменів проводилося в дистанційному режимі за допомогою ІОС методом тестування. Методичні рекомендації щодо складання атестації висвітлено на сайті та доведено до відома здобувачів і за допомогою іншої онлайн-комунікації (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/home/novyny/344-metodichni-rekomendatsiji-fakultetu-rochatkovoji-osviti-2>). Конфліктних ситуацій під час та оскарження результатів після контрольних заходів, атестації не було. Простежується контроль на рівні: здобувача, викладача, завідувача кафедри, гаранта програми, декана, його заступника з навчальної роботи та ректорату. Прозорість процедур контролю забезпечується наявністю як лектора, так і викладача, які проводили семінарські та практичні заняття, комп'ютерне тестування. Доступність політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій забезпечується через: години куратора, виховні заходи факультетського та університетського рівнів. У протоколах №10 від 25 квітня 2019 р., № 10 від 16 травня 2019 р., № 9 від 13 березня 2019 р. кафедр; № 10 від 23.05.2019 р. ученої ради ФПО зазначено про політику врегулювання конфліктних ситуацій. Право студента на повторне вивчення дисциплін у разі неуспішного складання іспиту не передбачено. Рекомендуємо залучати роботодавців до державної екзаменаційної комісії для покращення процедур якості підготовки майбутніх фахівців.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти, процедура дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності, Етичним кодексом та Рекомендаціями для підтримки академічної доброчесності (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/akademichna-dobrochesnist#rekomendatsii-dlia-pidtrymky-akademichnoi-dobrochesnosti>). Перевірка робіт на плагіат здійснюється у системі «Anti-Plagiat» відповідно до договорів №246 від 07.05.2019 р., №203 від 04.06.2020, укладених між Уманським ДПУ ім.П.Тичини та Хмельницьким національним університетом, та системи «Unicheck» відповідно до договору №01-06. 2020 від 01.06.2020 р., укладеного між Уманським ДПУ ім. П.Тичини та ТОВ «Антиплагіат», наданих ЕГ на запит. На сайті факультету висвітлено Кодекс честі студента (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/students/kodeks-dobrochesnosti>), з яким здобувачі освіти цієї ОП та органи самоврядування ознайомлені. У бесідах з учасниками фокус-груп з'ясовано, що безпосередній контроль за

дотриманням здобувачами ОП академічної доброчесності здійснюється кураторами груп, деканом факультету та керівниками курсових робіт. У випадку гранично допустимого плагіату на етапі виконання робіт, роботи повертаються студентам на усунення текстових запозичень. Випадків грубого плагіату на ОП не виявлено. На ФПО 9-12 вересня 2019 року організовано дні академічної доброчесності, протягом яких було проведено заходи: опитування на тему «Що ви знаєте про академічну доброчесність?»; виступ декана факультету та ознайомлення здобувачів освіти з нормативними документами УДПУ щодо академічної доброчесності; виховні години на тему «Навчайся гідно та відповідально!» (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/home/novyny/261-dni-akademichnoji-dobrochesnosti-na-fpo>). 17 червня 2019 року на ФПО відбувся семінар «Академічна доброчесність як етико-правова категорія» за участі викладачів та студентів-магістрантів заочної форми навчання (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/home/novyny/292-akademichna-dobrochesnist-yak-etiko-pravova-kategoriya>). Здобувачі освіти та викладачі, зі слів учасників фокус-груп, активно долучаються до загальноуніверситетських заходів з формування культури академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В ЗВО розроблено та розміщено на сайті відповідні положення про контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти. Проводиться опитування здобувачів освіти щодо форм проведення контрольних заходів. Форми контрольних заходів та терміни їх проведення висвітлюються завчасно. Реалізується відповідна політика щодо популяризації академічної доброчесності, формування академічної культури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недоліки: - не простежується змога повторного вивчення студентами дисциплін; - здобувачі освіти не працюють над виконанням бакалаврської кваліфікаційної роботи; - до оцінювання результатів державної атестації не долучено роботодавців, учителів, вихователів; - не простежується практики опитування здобувачів освіти щодо наявності конфліктних ситуацій у процесі здійснення контролю. Рекомендації: - надати право здобувачам освіти повторно вивчати й скласти дисципліни; - не лише у НП, але й у змісті ОП передбачити змогу виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційної бакалаврської роботи, обирати не лише екзаменаційну форму складання атестації, а й захисту бакалаврського дослідження; - запровадити практику опитування студентів щодо наявності конфліктних ситуацій за результатами оцінювання, популяризації процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; - включити до складу державної атестаційної комісії представників стейкхолдерів (роботодавців, учителів, вихователів);

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими, придатними для оцінювання рівня досягнення здобувачами освіти визначених ОП ПРН. Формується злагоджена система дотримання академічної доброчесності та формування академічної культури. З'ясовані недоліки не є критичними, їх можна усунути в короткі терміни.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою було проведено детальний аналіз кваліфікації науково-педагогічного складу, залученого до реалізації ОП. Загальна кількість викладачів, задіяних на ОП – 48. Серед них: докторів наук – 9, кандидатів наук, професорів – 1, кандидатів наук, доцентів – 35, викладачів без наукових ступенів – 3. На ОП працюють 12 НПП із групи забезпечення спеціальності 013 Початкова освіта. Практично всі вони мають академічну і професійну відповідність спеціальності, що підтверджується наявністю кваліфікаційних документів про вищу освіту, відповідними науковими спеціальностями, темами дисертаційних досліджень, публікаціями. Повна академічна та кваліфікаційна відповідність гаранта ОП Л. М. Роєнко підтверджена наявністю базової освіти, науковою спеціальністю 13.00.07, темою кандидатської дисертації «Стимулювання трудової активності молодших школярів в

умовах організації предметно-перетворювальної діяльності», професійна кваліфікація гаранта засвідчується численними публікаціями за спеціальністю та дисциплінами, що викладаються. Інші члени групи забезпечення (Г. І. Коберник, О. А. Комар, Н. В. Безлюдна, Т. А. Торчинська, О. В. Лоюк) мають академічну та кваліфікаційну відповідність за вищою освітою, темами дисертаційних досліджень, публікаціями). Якщо НПП має базову освіту з іншої спеціальності (О. П. Муковіз – Дошкільна освіта; Г. П. Волошина – Російська мова і література), їх професійну кваліфікацію доводять теми дисертацій, публікації зі спеціальності 013 та дисциплін, які викладаються. Академічна та професійна кваліфікація, наукові публікації членів групи забезпечення І. Г. Резниченко, Т. Я. Грітченко, В. В. Макаруч, О. В. Кравчук також дають змогу на високому рівні реалізувати мету і завдання ОП. Найвні поодинокі приклади, коли дисципліни ОП читаються викладачами без належної відповідності, зокрема, П. В. Дячук (Трудове навчання з практикумом), В. І. Станішевська (Арт-терапія). Академічна та професійна кваліфікація викладачів спеціальності 012 Дошкільна освіта (С. С. Попиченко, С. І. Семчук, О. В. Поліщук, Л. В. Іщенко, І. Ю. Підлипняк, Т. М. Дука) повністю відповідає вимогам. В. С. Кривда, маючи базову освіту 013 Початкова освіта, викладає ОК «Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта», що забезпечено стажуванням відповідної тематики та публікаціями. Відзначимо високий науковий рівень викладачів ОП, наявність статей в журналах, індексованих в наукометричних базах Scopus та WoS (А. Муковіз, Н. Коломієць, І. Підлипняк, Т. Дука та ін.), закордонних стажувань (що підтверджено сертифікатами), значну кількість публікацій у фахових виданнях України.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору викладачів здійснюються відповідно до чинного законодавства, Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників (<https://bitly.su/1pOPW5z>), Правил внутрішнього розпорядку (<https://bitly.su/WMKqF>), Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (<https://bitly.su/gwsKcXBg>). Оголошення про заміщення вакантних посад подається до міського громадсько-політичного тижневика «Уманська зоря», розміщується на сайті Університету. Етапи обрання за конкурсом чітко прописані, їх повністю дотримуються, що підтвердили НПП та начальник відділу кадрів (О. С. Левченко) під час онлайн-зустрічей. Було незрозумілим, чому конкурс на заміщення вакантних посад оголошується із зазначенням конкретних дисциплін (див. наказ 531 о/д від 29.05.2020, <https://bitly.su/tooby>), формується думка, що кількість ставок розраховується не за контингентом студентів, а за обсягом освітніх компонентів. Начальник відділу кадрів О. С. Левченко прояснила цю ситуацію і зазначила, що кількість ставок розраховується за контингентом студентів, а зазначення дисциплін пов'язано із допуском до конкурсу претендентів з відповідною академічною та професійною кваліфікацією. В Університеті діє положення «Про систему рейтингової оцінки діяльності НПП» (<https://bitly.su/YmhHu3r>), результати щорічного рейтингового оцінювання діяльності НПП оприлюднені на сайті (наприклад, за 2018-2019 н. р. – <https://bitly.su/nsFofft>). Ці показники враховуються при обранні на посади. У Положенні про порядок проведення конкурсного відбору серед вимог до претендентів на посади доцента і професора відсутні обов'язкові публікації у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, а також міжнародні стажування (що є обов'язковим для присвоєння відповідних вчених звань згідно з Порядком присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженим МОН України). ЕГ вважає, що даний факт може стримувати наукову активність НПП та зростання їхнього професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями (О. І. Слупіцька, директор Родниківської ЗОШ I-III ступенів імені Т.Г. Шевченка; Г. А. Шелепко, директор Уманської ЗОШ I-III ступенів № 8; Н. А. Дудник, завідувач дошкільного навчального закладу ясла-садок комбінованого типу № 12; Н. І. Мовчан, директор Дмитрушківської загальноосвітньої школи I-III ступенів; Г. П. Молчан, директор Уманського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №10 – Медична гімназія») ЕГ з'ясувала, що їхнє залучення до освітнього процесу здійснюється переважно в ході організації педагогічної практики, зокрема проведення настановних і підсумкових конференцій, а також проведення окремих занять на базі шкіл, ЗДО та Університету. Оплати за постійне керування практичною підготовкою студентів на базі практик ЗВО не передбачено. Співпраця відбувається й на рівні участі в науково-практичних конференціях факультету початкової освіти, проведенні майстер-класів та круглих столів зі студентами і вчителями. Особливої актуальності наразі набувають питання організації навчання дітей з особливими потребами, на чому наголосив Г. А. Шелепко. ЕГ відзначає більш активну співпрацю з представниками закладів загальної середньої освіти, початкової школи, проте й працівники ЗДО, зокрема Н. А. Дудник, відвідують практичні, семінарські заняття з метою аналізу роботи студентів та запрошення їх на роботу у дитячий садок.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аналіз питання залучення ЗВО до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців довів, що учителі початкових класів, вихователі ЗДО, представники роботодавців не беруть участі у проведенні занять (це підтвердили і власне роботодавці, і студенти). Їхня участь у реалізації ОП обмежена

керівництвом педагогічною практикою без офіційного оформлення трудових відносин, участю в проведенні майстер-класів. ЕГ радить активно залучати професіоналів-практиків до аудиторних занять, й зокрема на засадах долучення їх до роботи через розроблену на належному рівні в Університеті систему Moodle, особливо в період карантину.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через програми підвищення кваліфікації, стажування, що реалізуються відповідно до постанови КМУ «Про порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 року. НПП, які забезпечують викладання фахових дисциплін акредитованої ОП, пройшли міжнародні стажування: - доктор пед. наук, проф. О. А. Комар: стажування «Modern Methods and technologies in practice» (180 год.) в Академії ім. Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща) у 2017 р.; - канд. псих. наук, доц. Б. А. Якимчук: стажування «Meeting European Standards of Research and Education» (180 год.) у Ризькому міжнародному університеті «ISMA» (Латвія) в 2019 р.; - канд. пед. наук, доц. Н. Коломієць: стажування «Modern University in the System of European Education» (180 год.) у Вищій школі в Прзеворску (Польща) в 2019 р.; - канд. пед. наук, доц. Т. Грітченко та ст. викл. О. Лоюк стажувались, беручи участь у спільному міжнародному проєкті «Розвиток культури демократії в педагогічній освіті в Україні, Норвегії та Палестині» (СРЕА-ЛТ-2017/10037) Південно-Східного Університету Норвегії та НПУ ім. М. Драгоманова (72 год.). Усі стажування засвідчені наданими сертифікатами. Окрім цього, НПП проходять стажування у Львівському національному університеті імені Івана Франка, на кафедрі початкової та дошкільної освіти (О. В. Поліщук, В. С. Кривда, І. О. Вахоцька), ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (Б. А. Якимчук), Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (З. М. Сирота) тощо. Викладачі беруть активну участь у наукових конференціях, веб-семінарах, майстер-класах, тренінгах з актуальних питань методики навчання, науково-методичної та організаційної роботи, що було засвідчено під час онлайн-зустрічей з академічним персоналом, накопичують таким чином бали з підвищення кваліфікації. Внутрішніх документів, що регулюють процес професійного розвитку викладачів, в університеті немає, але серед Заходів для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті (<https://cutt.ly/fiE34w6>) зазначено, що до 01.07.2020 р. має бути розроблено Положення про підвищення кваліфікації та професійний розвиток працівників УДПУ імені Павла Тичини.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює та заохочує працівників до професійного розвитку, використовуючи засоби морального і матеріального плану. Результати щорічного рейтингового оцінювання НПП оприлюднюються на сайті УДПУ (<https://cutt.ly/niRqXHt>), кадрова комісія Університету враховує рейтингові показники діяльності науково-педагогічних працівників при заміщенні вакантних посад та укладанні трудових договорів (контрактів). Рейтингове оцінювання проводиться за показниками навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної роботи, зокрема враховується видання підручників, посібників, монографій, статей, організація конференцій, наукових конкурсів, олімпіад, тощо. Академічним персоналом засвідчено, що в Університеті проводяться конкурси «Кращий підручник», «Кращий посібник», «Краща монографія», переможці яких отримують грошові винагороди у розмірі 2000 грн., 1000 грн. та 800 грн. відповідно. Означене було підтверджено й керівництвом університету, головним бухгалтером під час онлайн-зустрічі. Також Колективним договором УДПУ на 2017 – 2020 рр. (<https://cutt.ly/MiRuxd2>) передбачено виплати премії в разі дострокового захисту дисертації, виробниче преміювання працівників за особисті внески в загальні результати роботи, добросовісне виконання посадових обов'язків.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

- академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання; - процедура конкурсного відбору викладачів є прозорою та зрозумілою; - ЗВО стимулює викладацьку майстерність та професійне зростання через преміювання та винагороди; - створено умови для закордонного стажування та навчання; - до організації і її проведення педагогічних практик активно залучаються роботодавці, учителі, вихователі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліки: - професіонали-практики та представники роботодавців не залучаються до проведення аудиторних занять; - не простежено внутрішніх документів, що регулюють процес професійного розвитку викладачів УДПУ (розроблення відповідного Положення зафіксовано в плані роботи Університету серед Заходів для забезпечення якості освіти на 2020 рік (<https://cutt.ly/SiGStGT>); - під час обрання НПП на контракт не беруться до уваги

результати опитування студентів та органів студентського самоврядування; - не простежуються в Положенні про порядок проведення конкурсного відбору на посади доцента і професора критерії про обов'язкові публікації у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, міжнародні стажування, що може стримувати наукову активність НПП та зростання їхнього професіоналізму. Рекомендації: - оновити Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та увести вимогу щодо публікацій у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, а також міжнародних стажувань НПП; - долучати професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять та керівництва практикою на умовах погодинної оплати праці, що передбачено законодавством (наказ №90 від 02.04.93 «Про затвердження Інструкції про оплату праці та розміри ставок заробітної плати ПВС ВНЗ»). - під час обрання НПП за контрактом брати до уваги думки здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Якісний склад викладачів, рівень їхнього професіоналізму, система професійного розвитку, програма матеріального стимулювання педагогічної майстерності НПП загалом забезпечують досягнення цілей та програмних результатів ОП. Недоліки не є суттєвими та можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ЗВО, які формуються за рахунок загального та спеціального фондів (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>), дають змогу на належному рівні реалізовувати цілі ОП та забезпечувати досягнення ПРН. Відеоогляд МТБ засвідчив, що освітній процес за ОП організовується в гуманітарному корпусі №3. Усі аудиторії оснащені меблями, комп'ютерною технікою, оргтехнікою, обладнанням для навчання тощо. Успішно функціонують: лабораторія «Модернізації початкової освіти» (ауд.№217, 217-а; для її оснащення придбано обладнання на суму 55 000 грн), кабінет освітньої галузі «Мова та література (№109), кабінет освітньої галузі «Математика» (№213), центр інноваційних освітніх технологій (№208), аудиторія «Я і Україна» (216-а), лабораторія інклюзивної освіти, кабінет логопедії та дефектології, Центр розвитку дитини, кабінет лікувального масажу. До послуг студентів та ПВС безоплатний доступ до глобальної мережі Internet. Оновлено комп'ютерний парк (більше 567 комп'ютерів). Університет має власні гуртожитки (площа 8120 кв.м), власну розвинену спортивну базу: один спортивний зал (1488 кв. м), фізкультурно-оздоровчий комплекс (2030 кв. м.), три спортивних майданчики (1382 кв.м.). Функціонує медпункт, дві студентські їдальні. Фонд бібліотеки (<http://library.udpu.org.ua/>), за словами дир. Григоренко Т., становить понад 420 тис. примірників. Бібліотека налічує 6 читальних залів. За даними бухгалтерії У 2019 р. (специфікація до договору № 14-279 від 25.11.19) передплачено 38 видань періодики на суму 49579.05 грн, у т.ч. для здобувачів ОП. Викладачами кафедр розроблено РПНД, здійснюється наповнення репозитарію власною навчально-методичною та науковою літературою. Для проведення занять групою забезпечення ОП, її гарантом ОП зосібна, видано навчальні та навчально-методичні посібники зі спеціальності 013 Початкова освіта: Роєнко Л. М., Торчинська Т. А. Технології навчання в мовно-літературній галузі початкової школи: навчально-методичний посібник для самостійної роботи. Умань, 2018. 149 с. Роєнко Л. М. Теорія і технології вивчення освітньої галузі «Мова і література»: курс лекцій / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2-ге вид. доп. Умань: «Візаві», 2019. 172 с.; Логачевська С.П., Логачевська Т.А., Комар О.А. «Математика» 2 клас. Зі спеціальності 012 Дошкільна освіта: Попиченко С.С. Актуальні проблеми сучасних досліджень дитячої психології: навч. посібник / укладач Попиченко С.С. Умань: «Візаві». 2016. 259 с.; Іщенко Л. В. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ: навч.-метод. посіб., Умань: «Візаві», 2016. 76 с.; Мельникова О. М. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Дошкільна освіта» / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини; Умань: «Візаві», 2018.142 с.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

УДПУ імені Павла Тичини забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладацької діяльності в межах ОП. Відповідно до Статуту (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Нормативні%20документи%20УДПУ/Статут%20Уманського%20державного%20педагогічного%20університету%20імені%20Павла%20Тичини.pdf>) студенти забезпечені гуртожитком на період

навчання. Два гуртожитки розраховані на 720 місць, у них є читальні, безоплатний доступ до мережі Інтернет. Здобувачі вищої освіти та викладачі мають безоплатний доступ на користування бібліотечним фондом, навчальною та науковою базою відповідно до «Положення про бібліотеку» (<https://library.udpu.edu.ua/pro-biblioteku-2/polozhenie/2337-pol-biblio>) та «Положення про відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення» (<https://library.udpu.edu.ua/pro-biblioteku-2/polozhenie/1663-polozhennya-pro-biblioteku>). Викладачі мають відкритий доступ до наукометричних баз Web of Science та Scopus. Означене підтвердилося під час онлайн-зустрічей із фокус-групами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Онлайн-бесіда з керівництвом університету (в.о. ректора Курмаєв П.Ю, проректори Гедзик А.М., Коляда Н.М., Ревнюк Н.І., Гнатюк Л.В.) засвідчила, що освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Безпечність регулюється «Правилами внутрішнього розпорядку УДПУ імені Павла Тичини» (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Нормативні%20документи%20УДПУ/Правила%20внутрішнього%20розпорядку.pdf>) та «Концепцією розвитку університету на 2015-2020 роки» (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%20%D0%A3%D0%94%D0%9F%D0%A3/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%A3%D0%94%D0%9F%D0%A3%20%D0%B4%D0%BE%202020.pdf>), положеннями «Про організацію роботи з охорони праці», «Про порядок проведення навчання і перевірки знань з охорони праці» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). З огляду на це, зі слів декана ФПО (Якимчук Б.А.), всі студенти проходять інструктажі з дотримання правил техніки безпеки в лабораторіях, під час лабораторних і практичних занять, проходження практики, про що є відповідні записи у спеціальних журналах. В усіх аудиторіях і лабораторіях, де проводяться заняття, витримуються відповідні санітарні умови щодо площі приміщень, температурного режиму, освітлення; щоденно проводиться вологе прибирання і провітрювання, і під час карантину зокрема. Аптечками оснащений деканат, комп'ютерні класи. Завдяки автономному опаленню у приміщеннях забезпечується необхідний тепловий режим. ЗВО щорічно передплачує журнал «Охорона праці і пожежна безпека». На ОП викладається дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності». Право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства регламентоване у Правилах внутрішнього розпорядку, згідно з якими основними засадами поведінки в Університеті є взаємна доброзичливість, вимогливість і повага між людьми, шанування особистої гідності людини, її національних і релігійних переконань. Результати інтерв'ювання академічної спільноти щодо безпечності умов навчання і праці підтверджують наведену вище інформацію. За словами заступника голови профспілки по роботі зі студентами Жмуд О.В., значна робота щодо оздоровлення здобувачів освіти проводиться першочерговою організацією, а саме: оздоровлення на базі Карпатського національного парку в м. Яремче, на оздоровчій базі в с. Буша (Вінницька обл), Шацького національного природного парку в с. Свитязь. На задоволення творчих потреб здобувачів освіти спрямовано роботу Центру культури і дозвілля «Гаудеамус», на базі якого діє студентський народний театр драми і комедії (ауд. 109 -а) корпусу №3.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факультетом ПО, кафедрами проводяться заходи щодо адаптації і збереження контингенту студентів, вивчення рівня їхньої задоволеності освітнім процесом, про що свідчить зміст Анкет для студентів I курсу, наданих гарантом ОП для аналізу. Окрім цього, рівень задоволеності здобувачів освітньою, інформаційною, консультативною підтримкою досліджується Центром ЗФСУЯОД (керівник Комарова З.І), результати висвітлюються на сайті (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>). Щосеместрово здійснюється моніторинг поточної успішності студентів ОП усіх курсів, результати якого аналізуються на засіданнях ученої ради факультету ПО. Окрім цього, регулярно аналізуються результати заліково-екзаменаційних сесій, рівень успішності, шляхи її підвищення. Куратор інформує про специфіку кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу, роз'яснює систему оцінювання за шкалою ECTS, здійснює виховну роботу зі студентами. На ФПО під час чергування викладачів (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/pro-fakultet/struktura/kafedra-teorii-pochatkovoho-navchannia>); (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/pro-fakultet/struktura/kafedra-fakhovykh-metodyk-ta-innovatsiinykh-tekhnolohii-urochatkovii-shkoli>) проводяться консультації з усіх дисциплін навчального плану ОП. Як зазначила проф. О.Комар, на кафедрі фахових методик та інноваційних технологій у початковій освіті діє ще й щосуботнє консультування студентів. Однак аналіз анкетувань з питань «Чи задоволені студенти форматом консультацій, які проводять викладачі навчальних дисциплін», висвітлених на сайті ЗВО, засвідчив недостатній рівень консультування («не всі викладачі зрозуміло консультують», «проводяться консультації рідко») (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>). Досить активно з організаційних, соціальних, побутових проблем зі студентством працює профспілковий комітет, органи студентського самоврядування, які беруть участь у засіданні вченої ради ФПО. В Університеті ефективно працює Центр культури і дозвілля «Гаудеамус» (кер. Алексєєва Н.Д.), основним завданням якого є створення умов для формування і задоволення культурних запитів, духовних потреб, розвитку ініціативи і реалізації творчого потенціалу студентів і працівників університету у сфері виховання та дозвілля, здійснення рекламно-інформаційної діяльності та презентації вишу в засобах масової інформації, на міжнародних та всеукраїнських виставках. Окрім цього, в Центрі працює практичний психолог (Цихоня С.Д.), робота якого узагальнено скоординована на підтримку здобувачів вищої освіти, надання їм психодіагностичного,

консультативного, корекційно-відновлювального, психологічно-просвітницького, соціального та психологічного супроводу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Онлайн-зстрічі з керівництвом ЗВО, деканом факультету, відеоогляд матеріальної бази ЗВО дали підстави для висновків, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Для таких здобувачів облаштовано спеціалізовані санітарно-гігієнічні кімнати, придбано таблички з шрифтом Брайля з назвою кожного факультету, кафедри, структурного підрозділу, закуплено абетки із шрифтом Брайля; у читальних залах та комп'ютерних класах облаштовані шрифтом Брайля клавіатури до комп'ютерів для студентів із порушенням зору; в Університеті діє Центр освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів», для якого закуплено карти Європи шрифтом Брайля; майже всі корпуси облаштовано пандусами, планується встановлення скляного підйомника-ліфта у навчальному корпусі №3. Студенти з особливими освітніми потребами мають змогу навчатися за індивідуальною програмою розвитку. На ФПО, ФДСО діє лабораторія інклюзивної освіти. Право на якісну освіту особи з особливими потребами мають змогу реалізувати через дистанційну освіту засобами створеного інформаційного освітнього середовища. Студенти працюють у системі Moodle, Zoom, Meet тощо. Практичний психолог Університету Цихоня С.Д. надає таким здобувачам психологічну опіку. Наразі особи з особливими потребами на ОП не навчаються. Крім того, в УДПУ імені Павла Тичини функціонує команда соціально-психологічного супроводу студентів з особливими освітніми потребами, що керується відповідним Положенням (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Установлено, що конфліктних ситуацій, які спричинені сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією, під час реалізації цієї освітньої програми не виникало. У разі потреби кожен студент має можливість отримати кваліфіковану консультативну допомогу через "Скриньку довіри", що розміщена у відкритому доступі біля розкладу навчальних занять, звернутися в деканат або зателефонувати на Гарячу лінію. Політику і процедури врегулювання конфліктних ситуацій в УДПУ імені Павла Тичини висвітлено у Статуті, Колективному договорі, Правилах внутрішнього розпорядку, Етичному кодексі, Положенні про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>), яке застосовується як у врегулюванні трудових відносин, так і в організації освітнього процесу. В Університеті визначено уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції, розроблено програму антикорупційних заходів, пам'ятку про попередження корупційних порушень (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

- фінансові ресурси ЗВО, які формуються за рахунок загального та спеціального фондів (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>), дають змогу на належному рівні реалізовувати цілі ОП та забезпечувати досягнення ПРН (достатній рівень МТБ, безоплатний доступ викладачів, здобувачів освіти до інфраструктури, інформаційних ресурсів, наукової діяльності в межах ОП); - Університет здійснює успішну диджиталізацію освітнього процесу, має потужну матеріально-технічну базу з відповідними лабораторіями, кабінетами з методик навчання за ОП, що акредитується; спортивні сервіси для забезпечення здорового способу життя; ефективною є робота Центру культури і дозвілля «Гаудеамус»; - репозитарій Університету наповнено навчально-методичною та науковою літературою, опублікованою учасниками групи забезпечення ОП (Комар О.А., Гоєнко Л.М., Іщенко Л.В., Муковіз О.П. та інші) - до розв'язання організаційних, соціальних, побутових проблем долучено АГЧ закладу, профспілковий комітет.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендації: Потребує покращення рівень задоволеності здобувачів освіти щодо консультативної підтримки кафедр з питань викладання навчальних дисциплін. Опитування студентів варто проводити в межах ОП факультету, оскільки узагальнені показники не повною мірою дають змогу визначити рівень задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти конкретної ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Вимоги критерію додержано. Університет наполегливо працює над удосконаленням МТБ, освітнього, організаційного, соціально-психологічного забезпечення освітнього середовища. Означені рекомендації можуть бути взяті до уваги й реалізовані в короткий термін.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Підтверджено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу і періодичного перегляду ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» в УДПУ імені Павла Тичини регулюються Положеннями: "Про формування, затвердження та оновлення освітніх програм"; "Про освітні програми. (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Ознайомлення з протоколами надало змогу проаналізувати процедуру затвердження та моніторингу цієї ОП. Протоколом №10 від 21 квітня 2016 року засідання кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі УДПУ ухвалено рішення про впровадження ОП "Початкова освіта. Дошкільна освіта" в освітній процес та оприлюднення її для первинного розгляду на офіційному сайті факультету <https://fpo.udpu.edu.ua/pochatkova-osvita-doshkilna-osvita>. Протоколом № 12 від 2 червня 2016 року засідання вченої ради факультету початкової освіти УДПУ ухвалено рішення про затвердження ОП "Початкова освіта. Дошкільна освіта" та рекомендовано її до розгляду на науково-методичній раді факультету. Протоколом № 4 від 27 квітня 2017 року засідання науково-методичної комісії факультету початкової освіти УДПУ ухвалено затвердити ОП "Початкова освіта. Дошкільна освіта" з змінами. Зі слів гаранта, пропозиції щодо перегляду змісту ОП розглядалися на засіданнях кафедр факультету, суттєві пропозиції надано роботодавцями, особливо з організації та збільшення практичної підготовки. Моніторинг підтверджується результатами опитування. (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>) Однак проєктів ОП 2016, 2017, 2018 року на сайті Університету не знайдено, що не дає змоги простежити означені зміни.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Онлайн-зустрічі та бесіди зі здобувачами ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» в УДПУ імені Павла Тичини підтверджують їхнє безпосереднє залучення як партнерів до перегляду змісту ОП через внутрішній аудит якості шляхом опитування та обговорення якості викладання, змісту ОП на круглих столах та засіданнях кафедри. Позиція здобувачів під час перегляду освітньої програми береться до уваги, що підтверджується витягами з протоколів засідання кафедри. Відповідно до протоколу № 10 від 15.05.2017 року засідання студентського самоврядування ФПО зауважень та пропозицій щодо вдосконалення цієї ОП від представників органів самоврядування не надходило. Згідно з протоколом № 9 від 25.04.2019 року засідання студентського самоврядування ФПО здобувачами освіти внесено такі пропозиції: включити до ОК практику в закладах дошкільної освіти на II курсі, урахувати пропозиції здобувачів щодо вилучення з ОП «Методики образотворчого мистецтва», оскільки вона дублює інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання. Здобувачі освіти до перегляду ОП залучаються через опитування «Якість надання освітніх послуг», результати якого висвітлюють загальнофакультетські показники (<https://cutt.ly/5i9Cfll>). Зі слів учасників фокус-групи, студентське самоврядування також брало участь у перегляді ОП шляхом залучення представників до обговорення змісту навчальних дисциплін та якості ОП. 18-20 листопада 2019 року голова студентського товариства ФПО Сич М.В. (нині лаборант однієї із кафедр) узяла участь у Міжнародному тренінг-марафоні «Навчання-якість-моніторинг», що свідчить про вмотивованість студентства до забезпечення якості вищої освіти (<https://fpo.udpu.edu.ua/index.php/home/novyny/263-trening-marafon-navchannya-yakist-monitoring>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В онлайн-зустрічі з ЕГ узяли участь: Слупіцька О. І., директор Родниківської ЗОШ І-ІІІ ступенів імені Т.Г.Шевченка Уманської районної ради Черкаської області; Шелепко Г. А., директор Уманської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 8 Уманської міської ради Черкаської області; Дудник Н. А., завідувач дошкільного навчального закладу ясла-садок комбінованого типу № 12); (Мовчан Н. І., директор Дмитрушківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Уманської районної ради Черкаської області; Молчан Г. П., директор Уманського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №10 - Медична гімназія» Уманської міської ради Черкаської області. У ході

розмови підтверджено участь роботодавців у періодичному перегляді ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» в УДПУ імені Павла Тичини. Зі слів роботодавців, їх залучають до настановних та звітних конференцій із практики, до обговорення ОП на конференціях, круглих столах, де ними було висунуто пропозиції щодо впровадження діяльнісного підходу в освітній процес, розвитку вмінь здійснювати управлінську діяльність; сприяти освітній диджиталізації, брати до уваги наступність у вивченні дисциплін під час дошкільної підготовки, ознайомлювати майбутніх фахівців з оздоровчими технологіями, включити до ОП риторичку з метою розвитку комунікативної компетентності, інтегрувати інклюзивну підготовку в методики, урахувати специфіку НУШ. Під час перегляду ОП було враховано думки роботодавців й уведено курси «Виховні технології в закладах дошкільної та середньої освіти», «Медіаосвіта та медіаграмотність», «Основи логіки з методикою навчання», «Виховні технології в закладах дошкільної та середньої освіти», а також збільшено кількість кредитів з педагогічної практики з 21 до 24, уведено практику в ЗДО. Усні рецензії роботодавців на ОП, надані ЕГ під час акредитації (оскільки в кабінеті були прикріплені відгуки на роботу вчителя, вихователя), засвідчують, що реалізація ОП дає змогу забезпечити досягнення передбачених програмних результатів навчання та набути компетентностей, необхідних для успішної діяльності фахівця. Рекомендуємо залучати вчителів-практиків до проведення тренінгів, майстер-класів, семінарських та практичних занять на основі погодинної оплати, або з урахуванням умов договору про співпрацю з наданням Університетом можливості проходити курси підвищення кваліфікації на базі ФПО безоплатно. Пропонуємо ЗВО здійснювати оплату роботодавцям, учителям, вихователям, які беруть безпосередню участь у керівництві практичною підготовкою здобувачів освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускників даної освітньої програми ще не було, проте практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху зі спеціальності 013 Початкова освіта простежується. Відділ професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки виконує профорієнтаційні функції. Сприяння працевлаштуванню студентів делеговано на факультети. Відділ обліку та військової підготовки студентів разом з деканатами факультетів ознайомлює студентів із вакансіями, що надходять із відділів освіти, закладів освіти (<https://udpu.edu.ua/oblik/propozytsii-shchodo-pratsevlashtuvannia>) та з можливістю отримати одноразову грошову допомогу під час працевлаштування. Укладення такої угоди зі здобувачами цієї ОП не зафіксовано. Під час бесіди з керівником навчально-методичного відділу Денисюк І.А. було з'ясовано, що директорів шкіл, завідувачів ЗДО залучають до практичної підготовки здобувачів освіти. Це дає змогу пропонувати місце роботи студентам за умови наявності вакансій. Відповідних ОК, які б ширше розкривали можливості кар'єрного шляху майбутніх фахівців, в ОП 2017, 2019 років не простежуємо.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З'ясовано, що система забезпечення якості освіти в УДПУ імені Павла Тичини дає змогу вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» та освітній діяльності з її реалізації. Структура ОП регулюється Положеннями "Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти", "Про Центр ЗФСУАЮД", "Про запобігання та виявлення академічного плагіату", "Про систему рейтингової оцінки діяльності НПП", "Про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти", Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/dokumenty#polozhennia>). Закладом висвітлено заходи для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, які передбачено реалізувати на 2020 рік. (<https://cutt.ly/ci9VThm>) Директором центру управління якістю освітньої програми Комаровою З.І. зазначено, що проводиться опитування здобувачів освіти та наразі розробляється анкетування для роботодавців. Бажано здійснювати опитування випускників за спеціальністю 013 Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта з метою вивчення рівня готовності до професійної діяльності, долучення їх до роботи як стейкхолдерів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньої програми Початкова освіта. Дошкільна освіта в УДПУ імені Павла Тичини «013 Початкова освіта» за рівнем вищої освіти бакалавр проводиться вперше, проте з'ясовано, що зауваження, рекомендації, пропозиції, надані експертами та Галузевою ЕР під час здійснення акредитаційної експертизи ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» ОС «Магістр» (грудень 2019 року): ОП «Початкова освіта» ОС «Магістр» (березень 2020 року) певною мірою взято до уваги під час перегляду ОП, яка акредитується, а саме: розроблено Концепцію розвитку Університету, виписано місію та візію; на сайті університету розміщено інформацію про результати проведення ректорських контрольних робіт, проводяться опитування щодо задоволення ними освітньою, організаційною, консультаційною підтримкою, студентське самоврядування активно долучається до обговорення змісту ОП, до формування культури якості освіти. Однак деякі аспекти не були втілені в реалізацію ОП, що акредитується, з огляду на що рекомендації, недоліки, побажання повторюються, як от: не розроблено силбусів ОК; не чітко конкретизовано заходи щодо інтернаціоналізації освітньої підготовки фахівців, не здійснюється оплата роботодавцям, вчителям, вихователям за керівництво практичною підготовкою здобувачів освіти; не розміщено на

сайті Університету проєктів ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» (2016, 2017, 2019 рр.), превалюють традиційні форми і методи навчання та викладання.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Акредитаційною експертизою встановлено, що УДПУ імені Павла Тичини всіляко сприяє постійному розвитку ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» через формування культури якості в академічній спільноті. В основних нормативних документах і Положеннях, якими послуговуються учасники освітнього процесу, проголошується повага до прав і свобод людини, духовних цінностей, державного устрою та громадянської свідомості. Під час онлайн-зустрічей ЕГ з'ясовано, що заявлені цінності сприймаються і декларуються у власній професійній діяльності колективом Університету як корисні та належні. Діяльність академічної спільноти спрямована на підготовку сучасної генерації фахівців до впровадження Державного стандарту початкової освіти та Державного базового стандарту дошкільної освіти шляхом реалізації проєктів НУШ, «Інтелект України», «На крилах успіху». Культура якості освіти формується через академічну доброчесність, публічність інформації про ОП, участь у наукових конкурсах, предметних олімпіадах (<http://vspu.edu.ua/content/hot/rey.pdf>). ЕГ рекомендує до вибіркових компонентів уключити дисципліну «Основи академічної доброчесності», прослухати он-лайн курси для ширшого усвідомлення формування культури якості освіти та процедур забезпечення якості освіти здобувачами освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

-Університет прагне до постійного перегляду й удосконалення ОП, залучає до цієї роботи стейкхолдерів; бере до уваги результати зовнішнього аналізу забезпечення якості освіти; налагоджує систему працевлаштування випускників; - функціонують окремі структурні підрозділи, що постійно здійснюють моніторинг якості ОП, долучаються до заходів із забезпечення якості освіти; - серед академічної спільноти закладу простежується система формування культури якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендації: - передбачити в перелікові вибіркових компонентів дисципліни, спрямовані на вибудову кар'єрного становлення здобувачів освіти, глибше ознайомлення їх з основами академічної культури та доброчесності; - здійснювати опитування випускників за спеціальністю 013 Початкова освіта, 012 Дошкільна освіта з метою вивчення рівня готовності до професійної діяльності, долучення їх до роботи як стейкхолдерів; - розробити план заходів із реалізації результатів зовнішнього моніторингу якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом внутрішнє забезпечення якості освіти ОП здійснюється на належному рівні, що є підставою для якісної реалізації як ОП, так і освітньої діяльності УДПУ ім. П.Тичини. Рекомендації можуть бути реалізовані в робочому порядку найближчим часом

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Акредитаційною експертизою підтверджено, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Колективним договором, Положеннями «Про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені

Павла Тичини», «Про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Про планування та облік основних видів роботи», «Про організацію практик», «Про дистанційне навчання» та іншими документами. Доступність для учасників освітнього процесу цих документів забезпечено через їх розміщення на сайті УДПУ імені Павла Тичини в розділі «Документи з організації освітнього процесу», підрозділі «Навчально-методична документація». На сайті відділу ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти не розміщено інформацію про акредитацію. Освітній процес за освітньою програмою «Початкова освіта. Дошкільна освіта» відбувається відповідно до зазначених документів. Під час бесід із різними фокус-групами з'ясовано, що правила і процедури, які регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу, є зрозумілими й доступними, позитивно сприймаються та послідовно реалізуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертною групою з акредитації ОП «Початкова освіта. Дошкільна освіта» інформації щодо проектів ОП 2016, 2017, 2019 років на веб-сайті УДПУ імені Павла Тичини не знайдено. Проте відповідно до протоколу №10 від 21 квітня 2016 року рішенням засідання кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі ухвалено оприлюднення ОП "Початкова освіта. Дошкільна освіта" «для її первинного розгляду на офіційному сайті факультету».

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП 2016, 2017, 2019 рр. «Початкова освіта. Дошкільна освіта» розміщена на офіційному сайті УДПУ імені Павла Тичини і є доступною для всіх стейкхолдерів (<https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/34511>; <https://fro.udpu.edu.ua/pochatkova-osvita-doshkilna-osvita>). Освітні програми розроблені відповідно до затвердженої в Університеті форми, яка містить: цілі програми, очікувані результати навчання та освітні компоненти, що викладено в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) і суспільства. На веб-сторінках кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі розміщені робочі програми дисциплін з освітньої програми «Початкова освіта. Дошкільна освіта» (<https://fro.udpu.edu.ua/robochi-programurochatkova-osvita-doshkilna-osvita-bakalavr>). Бажано ОП розміщувати на сайті рубрики Університету, де подано інформацію про роботу приймальної комісії з метою полегшення пошуку ОП вступниками.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

- права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовано у відповідних нормативних документах УДПУ ім.П.Тичини та належно оприлюднено; - інформацію про ОП 2016, 2017, 2019 років висвітлено на сайті університету, факультету, вона є достовірною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліки: - не знайдено проектів ОП 2016, 2017, 2019 років на веб-сайті ЗВО; - не висвітлено ОП на сайті університету в інформації, яку надає приймальна комісія, що утруднює пошук ОП вступниками. Рекомендації: - у майбутньому проект оновленої ОП, змін до неї оприлюднювати для громадського обговорення не пізніше як за місяць до їх розгляду, таблицю пропозицій – протягом одного тижня після закінчення громадського обговорення; - розміщувати повну інформацію про ОП на сторінці приймальної комісії для полегшення пошуку інформації про ОП усіма зацікавленими особами.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом ОП відповідає вимогам критерію 9. Висловлені зауваження можна виправити в робочому порядку.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Таблиця 2 Зведена інформація про викладачів.pdf	oSTXXtnGA2ccPvlv1apEs3pQjIa9aVNQRsJgtjIyatI=
Додаток	1 bacalavr_2016 (ОП Початкова освіта. Дошкільна освіта).pdf	eJfssylWaEBstrek5vLWGyPkHrrFkE3PerCfQnhbGN0=

Додаток	<i>2. bacalavr_2017 (ОП Початкова освіта. Дошкільна освіта).pdf</i>	9I9FQqzxtDpykzWyy+474igd4nx7S3ioALFx9zba+Y =
Додаток	<i>3. bacalavr_2019 (ОП Початкова освіта. Дошкільна освіта).pdf</i>	3+oFHCfoQv1dUauIPsUSaq58ePo1oGPGBwJMZPst 05S=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кузнецова Галина Петрівна

Члени експертної групи

Гаврілова Людмила Гаврилівна

Цихмейструк Оксана Миколаївна